

DARBININKAS

Vol. LXXXV, Nr. 32
Rugpjūtis - August 25, 2000 Penktadienis-Friday

PERIODICALS
Postage paid at Brooklyn, N.Y.

341 Highland Blvd.
Brooklyn, N.Y. 11207

Kaina
\$ 1.00

LIETUVOJE ir apie LIETUVĄ

- Su Lietuva atsiveikinant Latvijos ambasadorius Atis Sjanitis tikisi, kad po rudenį vykiančių Seimo rinkimų Lietuvos užsienio politikos kryptis nesikeis. Rugpjūčio 21 d. kadenciją baigiantis Latvijos ambasadorius atsiveikino su premjeru Andriumi Kubiliumi. Pokalbyje jie pasikeitė nuomonėmis apie dvišalius santykius, politinę ir ekonominę Lietuvos padėtį.

- Lietuvos Civilinės saugos departamentas ketina pateikti Vyriausybei Lietuvoje siautusių vėtrų materialinių nuostolių įvertinimą. Kaip jau buvo skelbta, vėlyva rugpjūčio 19 d. vakarą Lietuvoje siautęs viesulas suniokojo pusę Trakų rajone esančio Taurėnų kaimo, o Šalčininkų rajone audros nuverstas medis užmušė šio rajono gyventoją.

- Rugpjūčio 21 d. oficialiai prasidėjo neeilinė Seimo sesija, truksianti 10 dienų. Pirmasis sesijos posėdis surengtas rugpjūčio 22 d. Jame svarstyti prezidento Valdo Adamkaus vetuoti įstatymai. Tai - 6 įstatymai, susiję su Klaipėdos uosto statusu ir plėtra, Visuomenės informavimo bei Poligrafo įstatymai, taip pat Valstybės politikų, teisėjų ir valstybės pareigūnų darbo apmokėjimo ir Valstybės tarnybos įstatymo pakeitimo ir papildymo įstatymai.

- Lietuvos Sveikatos apsaugos ministras Raimundas Alekna rugpjūčio 19 d. susitiko su badaujančiais buvusios akcinės bendrovės "Inkaro avalynė" darbininkais. Pasak ministerijos pranešimo spaudai, R. Alekna teiravosi apie badaujančių žmonių sveikatos būklę, kalbėjosi su medikais, stebėtiniais jų sveikatos pakitimus. Ministras su "Inkaro" darbininkais sutarė, kad prireikus jie neatsakys medikų pagalbos. Per susitikimą R. Alekna įteiktas badaujančių kreipimasis į Vyriausybę. Ministras pažadėjo šį dokumentą perduoti premjerui Andriui Kubiliui.

- Lietuvos Konservatoriai prisijungė prie Lietuvos partijų bei Žemės ūkio rūmų pasirašyto susitarimo dėl žemės ūkio ir kaimo plėtros nuostatų. Rugpjūčio 19 d., prieš prasidedant Tėvynės sąjungos - Lietuvos konservatorių konferencijai Kaune, konservatorių pirmininko pirmasis pavaduotojas ir Lietuvos žemės ūkio rūmų vicepirmininkas Albertas Amšiejus pasirašė minėtą dokumentą, pranešė konservatorių spaudos tarnyba.

- Stichinės nelaimės nuokota didžiausia Baltijos šalyse keramikos plytelių gamintoja "Dvarčionių keramika" tikisi Vyriausybės pagalbos. Praėjusią savaitę didžiulė žemės nuosliausia sugriovė bendrovės sandėlius ir sutrikdė jos darbą. Apytiksliais apskaičiavimais, įmonei padaryta dešimtys milijonų litų nuostolių. "Dvarčionių keramikos" turtas nuo stichinių nelaimių nebuvo apdraustas.

IR LIETUVOJE YRA MOTINA, KURIOS SŪNUS LIKO NUSKENDUSIAME "KURSK"

Barenco jūroje nusken-dusiam rusų kariniame povandeniniame laive "Kursk" yra ir Šiaulių miesto gyventojos sūnus, 20-metis Sergej Vitčenka. Rugpjūčio 21 d. dienraštis "Respublika" rašo, kad per Maskvos informacinius biurus jaunuolio motina Valentina Avelienė sužinojo, kad jūreivis S. Vitčenka yra vienas iš 118 nuskendusio atominio povandeninio laivo "Kursk" įgulos narių. S. Vitčenka yra V. Avelienės sūnus iš pirmosios santuokos. Rugpjūčio 19 d. jaunuolio mo-

Povandeninis laivas "Kursk"

tina išskrido į Murmanską, tikėdamasi nusigauti iki arčiau nelaimės vietos esančio Severomorsko.

S. Vitčenka, kurio motina yra Rusijos pilietė, praėjusių metų

lapkritį buvo pašauktas į tarnybą Rusijos kariniame laivyne. Jis yra baigęs Sankt Peterburgo jūreivystės mokyklą.

Barenco jūroje avariją patyręs laivas nuskendo rugpjūčio 12 dieną - daugiau nei prieš savaitę - ir iki šiol gelbėtojams nepavyko įsigauti į laivo vidų.

Trys norvegų narai rugpjūčio 21 d. atidarė nuskendusio rusų atominio povandeninio laivo "Kursk" išorinį liuką ir aptiko, kad laivas pilnas vandens.

Manoma, kad visi 118 įgulos narių yra žuvę. BNS

LIETUVOS LIBERALŲ SĄJUNGA PATVIRTINO KANDIDATŲ Į SEIMĄ SĄRAŠĄ

Lietuvos liberalų sąjunga (LLS) patvirtino galutinį savo kandidatų į Seimą sąrašą. Rugpjūčio 19-20 d. Plungės rajone prie Platelių ežero surengtas tradicinis liberalų sąskrydis. Jame partijos taryba patvirtino galutinį LLS rinkimų sąrašą daugiamandatėje apygardoje.

Sąrašą, kuriame iš viso yra 143 asmenys, pradeda partijos pirmininkas, Vilniaus meras Rolandas Paksas, toliau - Vilniaus miesto tarybos nariai Gintaras Steponavičius, Dalia Kutraitė-Giedraitienė, parlamentarai Alvydas Medalinskas, buvęs ūkio ir finansų ministras Eugenijus Maldeikis ir Jonas Lioginas, Klaipėdos tarybos narys Eligijus Masiulis, liberalų atstovų spaudai Jonas Čekuolis, Kauno skyriaus vadovas Klemensas Rimšelis ir dešimtas - radijo stoties "Radiocentras" vadovas Gintaras Babravičius.

Vienuoliktąją sąrašo vietą liberalai paliko "naujosios poli-

tikos" bloko partneriams - moderniesiems krikščionims demokratams. Ją užims šios partijos atstovas Artūras Vazbys. Paskutinis, 143-asis sąrašas yra LLS vicepirmininkas, Klaipėdos miesto meras Eugenijus Gentvilas. Jis jau anksčiau paskelbė neketinąs dirbti Seime, o pasilikąs uostamiestyje.

Iš pirmojo sąrašo dešimtuko tik E. Maldeikis nekels savo kandidatūros vienmandatėje apygardoje. Partijos lyderis R. Paksas balotiruosis Vilniuje, Antakalnyje.

Praėjusią savaitę liberalai paskelbė, kad jei gautų rinkėjų mandatą per spalio 8 dieną vykšančius Seimo rinkimus, siektų, kad naujosios vyriausybės premjeru būtų paskirtas R. Paksas.

Dabartinis Vilniaus meras R. Paksas, 44-erių, 1999 metais jau ėjo ministro pirmininko pareigas ankstesnėje konservatorių vyriausybėje, bet atsistatydino, prieštaraudamas sutar-

čiai dėl bendrovės "Mažeikių nafta" akcijų pardavimo JAV koncernui "Williams International". Netrukus po to jis išstojo ir iš konservatorių partijos bei vėliau tapo liberalų lyderiu.

Finansų ir ūkio ministrais LLS siūlytų R. Pakso vyriausybėje šias pareigas jau ėjusius J. Lioginą ir E. Maldeikį. Užsienio reikalų ministru LLS siūlytų A. Medalinską, kultūros ministru - Lietuvos nacionalinės filharmonijos direktorių Gintautą Kėvišą.

Anot viešosios nuomonės tyrimų, liberalai dabar yra antra pagal populiarumą Lietuvos politinė jėga po socialliberalų. Už LLS liepos mėnesį buvo pasiryžę balsuoti 6,9 proc. rinkėjų. BNS

Iš ciklo "Lietuvos ežerai"

V. Magio nuotr.

CARAS TAPO ŠVENTUOJU

Rusijos Stačiatikių Bažnyčios vadovai kanonizavo paskutinį Rusijos carą Nikolajų II ir jo šeimą, bolševikų nužudytą 1918 m. Maskvoje susitikusi vyskupų taryba sprendimą kanonizuoti carą priėmė visais 150 balsų. Didžioji dalis Vakarų istorikų laiko Nikolajų nemokšišku vadovu, mėginusiu atsilaukti prieš maištaujančius šalies gyventojus. Tačiau dauguma Stačiatikių Bažnyčios narių nori išaukštinti carą ir jo šeimą už tai, kad jie drąsiai su-

tiko mirtį. Rusijos patriarchas Aleksijus II prieš balsavimą pareiškė, jog sprendimas kanonizuoti carą, paskutinįjį iš Romanovų dinastijos, ir jo šeimą nereiškia, kad Bažnyčia pripažįsta vyriausybės komisijų nuomonę, jog Sankt Peterburge buvo perlaidoti būtent caro ir jo šeimos narių palaikai. "Mes turime savo abejonių dėl šių palaikų tikrumo ir negalime raginti tikinčiųjų garbinti pseudorelikvijas", - teigė Aleksij.

Nikolaj II buvo nužudytas ša-

lia Uralo Jekaterinburgo miesto kartu su žmona, 4 dukterimis ir sūnumi 1918 m. liepos mėnesį. Posovietinėje Rusijoje, ieškančioje praeities didvyrių, Nikolaj II tapo pagarbos objektu. Bažnyčios atstovai surašė stebuklus, susijusius su caru. Tarp stebuklų yra ir ikonos, kuriose pavaizduotas caro portretas. Bažnyčios atstovai tvirtina, jog šios ikonos "verkia" - ant jų aptinkama kvapnaus skysčio lašelių.

BNS, ELTA

BALTIJOS ŠALYS TURI VIENYTI KOVAI SU TERORIZMU

Lietuvos premjeras Andrius Kubilius rugpjūčio 18 d. nusiuntė užuojautos telegramą Latvijos vyriausybės vadovui Andriui Berziniui dėl teroristinio sprogdinimo Rygoje, drauge ragindamas Baltijos valstybes vienyti kovai su terorizmu. "Mus giliai sukrėtė žinia apie sprogimą Rygoje. Šis teroristinis išpuolis kelia pasipiktinimą ir stiprina būtinumą visoms Baltijos valstybėms bendrai kovoti prieš terorizmą ir organizuotą nusikalstamumą", rašoma Lietuvos premjero telegramoje.

Rugpjūčio 17 d. popietę Rygos centre esančioje universitalinėje parduotuvėje "Centrs" nugriaudėjo du sprogimai, per

Andrius Kubilius

kuriuos sužeista daugiau nei 20 žmonių, trys iš jų sunkiai.

Omnitel Laikas

VYTAUTAS LANDSBERGIS DAR NEAPSISPRENDĖ

Lietuvos Konservatorių partijos pirmininkas Vytautas Landsbergis "dar galvoja", ar dalyvaus rinkimuose į Seimą vienmandatėje rinkimų apygardoje. Tai jis sakė rugpjūčio 21 d. spaudos konferencijoje Seime. Šeštadienį Kaune vykusioje Konservatorių partijos konferencijoje V. Landsbergis pristatė savo knygėlę "Ataskaita rinkėjams", kurioje apžvelgia savo veiklą Seime. Konferencijoje jis sakė, jog šią knygėlę įteiks savo apygardos rinkėjams.

Spaudos konferencijoje rugpjūčio 21 d. V. Landsbergis pa-

tikslino, jog jis kalbėjo apie Kauno kaimiškąją apygardą, kurioje buvo išrinktas į Seimą 1996 metais.

Kaip skelbta, dabar šioje apygardoje ketina kandidatuoti kitas konservatorių partijos narys - buvęs Kauno rajono meras Donatas Jankauskas.

V. Landsbergis yra įrašytas pirmuoju numeriu konservatorių partijos kandidatų sąrašą daugiamandatėje apygardoje. Daugiamandatėje apygardoje renkama 70 Seimo narių, likę 71 - vienmandatėse apygardose. Seimo rinkimai Lietuvoje įvyks spalio 8 dieną. BNS

"GRANDE BOUCLE FEMININE" DVIRAČIŲ LENKTYNĖSE EDITA PUČINSKAITĖ FINIŠAVO ANTRA

Rugpjūčio 20 d. pasibaigusiose daugiadienėse "Grande Boucle Feminine" moterų dviračių lenktynėse antrą vietą bendroje įskaitoje užėmė "Team Alfa Lum" komandai atstovaujanti Lietuvos dviratininkė Edita Pučinskaitė. 14 etapų ji nuvažiavo per 39 valandas 44 minutes ir 23 sekundes. Lenktynių nugalėtoja pirmą kartą lenktynių istorijoje tapo Ispanijos dviratininkė - Joane Somarriba Arrola, bendroje įskaitoje E. Pučinskaitė aplenkusi 35 sekundėmis.

Trečioji vieta atiteko prancūzei Geraldine Loewenguth,

kuri Lietuvos dviratininkei bendroje įskaitoje pralaimėjo daugiau nei dvi minutes.

Šeštą vietą galutinėje įskaitoje užėmė Jolanta Polikevičiūtė ("Acca Due O Lorena"), aštunta buvo kita šios komandos narė Rasa Polikevičiūtė. Rugpjūčio 20 d. 14-tojo etapo nugalėtoja tapo italė Greta Zocca, antra buvo jos tėvynainė Katin Longhin, trečia - Vokietijos dviratininkė Vera Hohlfeld.

Lietuvaitės paskutiniame etape tenkinosi kukliomis vietomis: J. Polikevičiūtė finišavo 23-čia, E. Pučinskaitė - 26-ta, R. Polikevičiūtė - 30-ta. BNS

BAIGĖSI PASAULIO LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS SEIMAS

Vilniuje rugpjūčio 20 d. baigėsi dešimtas Pasaulio lietuvių bendruomenės Seimas. Į jį buvo susirinkę beveik pusantro šimto atstovų iš 31 šalies. Didžiausia - 34 narių delegacija atstovauja JAV lietuvių bendruomenei, po 12 žmonių atvyko iš Australijos ir Kanados. Per penkis darbo dienas Seimo nariai daugiausia dėmesio skyrė lietuvių išlaikymui, gimtosios kalbos mokymui, tautinės kultūros židinių - mokyklų kūrimui ir išlaikymo, išeivijos mokytojų

rengimo problemoms. Ypatin-gas dėmesys buvo skiriamas stojimo į NATO ir Europos Sąjungą problemoms. Taip pat buvo aptariama naujosios kartos emigrantų įsiliejimas į kitų šalių gyvenimą. Prezidentas Valdas Adamkus, kalbėdamas Seime, sakė, kad naujas Pasaulio lietuvių bendruomenės uždavinys - įtraukti į savo gretas naująją emigracijos bangą, išsaugoti jų ryšį su Lietuva, gimtąja kultūra.

Lietuvos aidas

TARPTAUTINIS VISUOMENINIS TRIBUNOLAS SKELBIA ANTRĄ SESIJĄ IR LAUKIA KOMUNIZMO GYNĖJŲ

Nors tarptautinis kongresas "Komunizmo nusikaltimų įvertinimas" įvyko birželio viduryje, jo organizacinis komitetas Vilniuje dirba iki šiol.

Kongresas įsteigė Tarptautinį Vilniaus visuomeninį tribunolą, kuriam pavesta socialiai, politiškai ir teisiškai įvertinti komunizmo doktrinos ir komunistinių režimų padarytus nusikaltimus, jei bus nustatyta, kad tokie veiksmai buvo padaryti.

Pirmoji Tarptautinio visuomeninio tribunolo sesija vyko šių metų birželio 12-14 dienomis.

Antroji sesija vyks rugsėjo 4-8 dienomis.

Asmenys, norintys dalyvauti Tarptautinio Vilniaus visuomeninio tribunolo antrojoje sesijoje gynėjais (advokatais), prašomi skubiai užsiregistruoti tarptautinio kongreso "Komunizmo (nukelta į 7 psl.)

Namų tvarkymas

Pavasari, vasarą, kada lauke šilta, žmonės tvarko namus. Pradėję tvarkyti namus, paprastai randam visokių nelabai reikalingų, ar visai nereikalingų daiktų, kurių per eilę metų yra prisirinkę ir kurie kažkodėl yra vis dar laikomi, nors nenaudojami. "O gal dar prireiks?..." – ir taip "turtas" kraunasi rūsyje, palėpėje, garaže, sieninėse spintose ir t. t., kartais pasiekiamame net tokį laipsnį, kad nebežinia nei ką daryti. Turtingi amerikiečiai kartais kreipiasi į profesionalų organizatorių (*organizer, consultant*), kad jis savo patarimais ir nurodymais išgelbėtų nuo apsikrovimo ir pamokytų tvarkos. Yra net tokia organizacija "The National Association of Professional Organizers", kuriai priklauso įvairios grupės, pvz., "Organizing Solutions" (Wichita, Kansas), "California Closets" ir t. t. Toks specialistas "organizuoja" tvarką padaro labai greitai, pvz., virtuvėje per keletą valandų atrenka, kas reikalinga, kas ne, nes pačiam žmogui tai darant, kartais yra labai sunku apsispręsti, ar daiktą atiduoti, išmesti, ar dar laikyti, nes "gal prireiks". Čia nekalbama apie šeimos brangius atminimus, paveldėtus iš tėvų, senelių, nekalbama ir apie tai, kas tikrai yra naudinga ir reikalinga, o apie tai, kad gyvenime prisirenkame daug įvairių daiktų, kurie "gal kada nors bus reikalingi", ir niekada jų nepanaudojame. Jie kaip nena-

dojami daiktai guli stalčiuose, lentynose, nors ir tvarkingai sudėti, bet tik užimdami vietą. Tokius dalykus amerikiečiai vadiną "clutter". Gal lietuviškas apibūdinimas būtų per eilę metų susirinkęs bereikšmis "turtas".

Tarp kitko, tokio specialisto pataravimai siekia nuo 30 iki 50 dol. per val. Sakysite, kad tai labai didelis atlyginimas už valandą, bet yra žmonių, kurie mielai užmokėtų, kad tik namuose tvarką turėtų, nes patys to padaryti nepajėgia – ne tiek dėl fizinių jėgų, bet psichologiškai.

Žinoma, kiekvienas, kuris pasiryžęs, gali tai padaryti pats. Pvz., virtuvėje: atsikratykite vienodų daiktų, tokių kaip tuzino bulvių skutiklių, kokių šešių keptuvių pyragams kepti ir t. t. O paskui reikalingus virtuvės daiktus sudėkite ten, kur jų labiausiai reikia naudoti. Peilius, šakutes, indus – arti vietos, kur valgoma, viryklei ir orkaitei naudojamus pirštines ir "karštus padėkliukus" laikykite arti viryklės. Atsargoms susidėti galima įsitaistyti krepšius (*roll-out baskets and organizers*).

Panašiai reikia elgtis ir su sieninėm rūbinėm (*closets*) ir su rūbais jose. Atsikratykite tų rūbų, kurių jau porą metų nedėvite, o likusius gerai surūšiuokite, kad jie būtų matomi ir lengvai pasiekiami. Atsikratyti tai dar nereikia išmesti. Jei rūbas yra gerame stovyje, atiduokite labdaros organizacijoms, kurios

renka rūbus (tik neduokite suplyšusių ir purvinių!).

Siedu suminėti dalykai – virtuvė ir rūbinė – yra svarbūs, tačiau, ko gero, daugiausia vargo žmonės turi su popieriais. Yra apskaičiuota, kad vidutiniškai žmogus gauna 40,000 atskirų pašto vienetų – laiškų, reklamų, laikraščių ir t. t. per metus. Jų trečdalis yra "junk mail". Prie to dar pridėkite įvairius pranešimus iš mokyklų, bažnyčių, organizacijų, sveikinimo kortelių, žurnalus, įvairius popierius ir pranešimus, kuriuos žmonės parsineša iš darboviečių, ir vizitines korteles.

Jei galvojate, kad reikalingą informaciją galite gauti kitur, negu tuose popieriuose, ir jie nėra svarbūs jūsų gyvenime, išmeskite juos!

Žinoma, yra sentimentalių daiktų – kortelių, laiškų. Jų nemeskite lauk, jei jie jums svarbūs. Žmonėms, kurie negali prisiversti ko nors išmesti, specialistai pataria sudėti juos į dėžes ir padėti palėpėje, rūsyje ar kitur. Bet statistika rodo, kad 80% daiktų, sudėtų į dėžę, niekada nėra panaudojami ir į juos niekada nepažiūrima. Specialistai pataria žmonėms dienos ar savaitės bėgyje surasti specialaus laiko laikraščių ar žurnalų perskaitymui – kad jų nesirinktų krūvos.

Keletas patarimų, kaip išvengti apsikrovimo nereikalingais daiktais:

1. Pirkite tik tai, kas jums reikalinga. Nedarykite atsargų iš daiktų, kuriuos lengva įsigyti: pieštukų, tušinukų, skalbimo

priemonių, šampūnų ir t. t.

2. Nelaikykite daiktų, kurių nereikia, bet "gal kada prireiks".

3. Sudėkite į dėžę daiktus, su kuriais negalite atsiskirti. Po metų, jei jų nenaudojate, atiduokite tas dėžes labdarai.

4. Kiekvieną kartą, paėmę kokį daiktą naudojimui, vėl padėkite atgal į jo vietą.

5. Vaikų žaislams sudėti naudokite specialias dėžes be dangčių ir laikykite jas tas ten, kur vaikai žaidžia.

6. Dažnai dėvimus rūbus laikykite rūbinės priekyje.

7. Surūšiuokite apatinius rūbus, kojines ir t. t., naudodami specialias pertvaras stalčiams.

8. Atiduokite labdarai rūbus, kurių nedėvėjote visus metus.

9. Nekraukite atsargų visokių žurnalų, brošiūrų ir pan., kurių ateityje nereikės.

10. Laikykite šiukšlių dėžę arti tos vietos, kur atidarote pašto vokus ir peržiūrėkite gautą pašta. Rūšiuokite gaunamą pašta kasdien ir gaunamą "junk mail" tuojau išmeskite.

11. Galite sumažinti "junk mail", parašydami "The Direct Marketing Association", kad nesiųstų jums įvairių reklamų.

12. Po mėnesio atsikratykite žurnalais, vienus duodami kitiems paskaityti, kitus išmesdami.

JAV LB Krašto valdybos Socialinių reikalų taryba
Parengė: *Birutė Jasaitienė ir Aldona Šmulskienė*

Naudotasi įvairios spaudos medžiaga

Rugiapjūtė

V. Kapočiaus nuotr.

NEW JERSEY NEW JERSEY NEW JERSEY NEW JERSEY
SENTRY REALTY, INC. 33 E. Railroad Ave., Jamesburg, NJ 08831. Tel.: (732) 521-1611. FAX 732-521-0034. Jei norite pirkti namą, žemės plotą, komercinį pastatą ar nuomoti namą puikioje Centrinėje New Jersey dalyje, maloniai kviečiame kreiptis į NJ Licensed Real Estate agentę ZINERĄ A. MACYS (kalba lietuviškai). Namų tel.: (732) 521-5556 arba (732) 521-1916. Centrinė New Jersey dalis yra puiki vieta gyventi tiek jaunos šeimoms, tiek pensininkams. Geros mokyklos. Patogus susisiektis su prekybos centrais ir darbais. Gerai žinomos pensininkų namų bendruomenės.

GALCHUS & GORDON, advokatai, patarnauja sekančiuose teisiniuose reikaluose: nelaimingi atsitikimai, nekilnojamas turtas, imigracija, DWI and all criminal. Virš 20 metų patirtis. Parūpinamas lietuvių k. vertėjas. Konsultacija nemokamai. Galchus & Gordon, 39-07 Bell Blvd., Bayside, NY 11361. Tel.: 718 229-2628.

JONAS V. STRIMAITIS, advokatas, patarnauja teisiniuose reikaluose, kurie liečia testamentą paruošimą ir jo vykdymą, o taip pat nekilnojamo turto pirkimą ar pardavimą bei įvairius reikalus, susijusius su mokesčių (tax) mokėjimu. Advokatas dirba Connecticut valstijoje ir kalba lietuviškai. 134 West St., Simsbury, CT 06070. E-mail: jstrimaitis@aol.com Tel.: 860 651-0261. Fax 860 651-8376.

SHALINS FUNERAL HOME, Inc., 84-02 Jamaica Ave. (prie Forest P'way St.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laidotuves. Kopyčios parūpinamos visose miesto dalyse. Tel. 296-2244.

BUYUS FUNERAL HOME. Mario Teixeira, Jr. laidotuvių direktorius, Newark office: 426 Lafayette St. (Cor. Wilson Ave.). Tel. 344-5172. Paruošiamos garbingos laidotuvės. Modernios kopyčios, oras šaldomas. Daug vietos automobiliams pastatyti.

JUOZO ANDRIUŠIO Real Estate, namų pardavimas, visų rūšių apdraudimai, Income Tax pildymas. Įstaiga veikia naujoje vietoje - OHLERT-RUGGIERE, Inc., 89-11 Jamaica Ave., Woodhaven, NY. Tel. 847-2323 (namų tel. 847-4477). Įstaigą kreipiantis paminėti, kad esate ar norite būti J. Andriušio klientais.

VYTAUTAS BELECKAS IR SŪNUS JONAS, sav. Winter Garden Tavern, 1883 Madison St., Ridgewood, NY 11227. Tel. 821-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami polaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA - Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai. Dalia Radžiūnas, sav. - 43-04 Junction Blvd., Corona, Queens, NY 11368. Tel. 779-5156.

LAISVĖS ŽIBURIO radijas girdimas pirmadieniais 9:30-10:00 val. vak. iš WPAT stoties 930 AM banga. Romas Kezys, 217-25 54th Ave., Bayside, NY 11364. Tel. 718 229-9134 arba 718 428-4552. Fax 718 423-3979. E-mail: laisvesziburys@aol.com

Lietuvos Krikščionišką DEMOKRATIJA
ir jos spaudą paremkime dabar:
pinigais, Unitrust, testamentais.

-Tax Exempt #36-2927289-
per:
Pope Leo XIII Literary Fund, Inc.
9050 Troy Avenue
Evergreen Park, IL, 60642
Fax/Tel. 708-636-9562 Klauskite informacijų

LIETUVIŠKO STILIAUS PAMINKLAI -
SUKURIAMI IR NEMOKAMAI
PRISTATOMI Į VISAS KAPINES
NEW YORK, NEW JERSEY
IR CONNECTICUT VALSTIJOSE.
ĮSTAIGA PRIE ŠV. JONO KAPINŲ.

Fasolino
MEMORIALS

66 - 86 80 ST. MIDDLE VILLAGE,
QUEENS N.Y. 11379
PHONES (718) 326 - 1282; 326-3150
- TAI MŪSŲ VIENINTĖ VIETA -
- GAUSI PARODŲ SALE -

+

KVEAAS
JONAS
1933+1976

Kauno valstybinis Vytauto Didžiojo Universitetas antrosios bolševikinės okupacijos metais

Kazys BILAŽEVIČIUS

Neseniai iš spaudos išėjo jau populiaria tapusi Albino Tamašausko knyga "Iš Kauno universiteto ir Politechnikos instituto praeities. Komunistų partinės organizacijos raidos ir veiklos apžvalga" (KTU, Technologija, 2000).

Autorius knygą dedikuoja atminimui dėstytojų, darbuotojų ir studentų, kurie, nepaisydami sovietinių represijų, kovojo, kūrė ir dirbo Lietuvai.

Knyga skirta plačiam skaitytojų ratui, tačiau ji įdomiausia tiems, kurie mokėsi KVDU 1945-1950 m. ir vėliau jį reorganizavus įkurtame Kauno politechnikos institute. Šio straipsnio autorius 1945-1950 m. mokėsi Statybos fakultete, todėl dėmesys straipsnyje skiriamas šiam laikotarpiui.

Dar frontui riedant per Lietuvą, 1944 m. rugpjūčio 12 d. Universiteto rektoratas susirinko pirmam pasėdžiui apsvarstyti pedagoginio personalo ir mokslo metų pradžios klausimus. Sovietinės valdžios nutarimu Universitete buvo palikti keturi fakultetai: Technologijos, Statybos, Medicinos ir Istorijos-filosofijos. Universiteto rektoriumi buvo paskirtas prof. A. Purėnas, rektoriavęs ir pirmosios okupacijos metais.

Universiteto pedagogų branduolį sudarė tarpukario Lietuvos Universiteto profesoriai ir dėstytojai, kurių nespėjo represuoti sovietinė valdžia pirmosios okupacijos metais ir kurie, nesijausdami prasikaltę Lietuvai bei sovietams, nepasitraukė į Vakarus, artėjant antrajai okupacijai. Tų profesorių ir dėstytojų tarpe buvo būrys asmenų, 1922 m. aktyviai prisidėjusių prie Lietuvos Universiteto įsteigimo bei dirbusių pedagoginį darbą jame. Tai profesoriai A. Janulaitis, P. Jodelė, V. Lašas, A. Purėnas, K. Vasiliauskas,

inžinieriai A. Graurogkas, P. Markūnas, V. Verbickis ir kt.

Absoliučiai daugumai pedagogų sovietinė ideologija buvo nepriimtina, savo požiūrį į ją vieni reiškė radikaliai, kiti – santūriau. Jiems buvo aišku, kad sovietų strateginis tikslas buvo sunaikinti mūsų tautos pilietinę sąmonę ir istorinę atmintį, nes tik tuo atveju pavyktų mūsų tautą paversti "homo sovieticus". Todėl nuo pat okupacijos pradžios visom propagandinėm priemonėm buvo niekinamas Lietuvos nepriklausomybės laikotarpis, išžuliai klostojama istorija, buvo represuojami ir žudomi šviesiausiasieji inteligentijos atstovai. Okupantai ir kolaborantai suprato, kad būtent inteligentija, ypač humanitarinė, yra tautos laisvės, kultūros, dvasinių ir dorovinių vertybių, papročių ir tradicijų, gimtosios kalbos, o tuo pačiu ir tautos gyvasties saugotoja. Kadangi inteligentijos palaužti nepavyko, buvo vykdomas jos planingas naikinimas, prasidėjęs 1940 m. liepos 12 d., besitęsęs iki 1941 m. birželio masinių tremčių ir vėliau prateštas antrosios okupacijos metais.

1945 m. vasario 23 d. LKP (b) CK biuras priėmė nutarimą "Dėl priemonių stiprinant Vilniaus ir Kauno Universitetus". Buvo nutarta Universitetuose įsteigti LKP (b) CK partorgų pareigybės, suteikiant jiems didžiulius įgaliojimus. 1945 m. gegužės 5 d. į Kauno Universitetą buvo atsiųstas Sveikatos komisariato kadro skyriaus viršininkas V. Kuzminskis, o TSRS Aukštojo mokslo ministerija Marksizmo-leninizmo katedros vedėjo pareigoms atsiuntė doc. A. Nazarkiną. Universiteto partinės grupės steigiamasis susirinkimas įvyko 1945 m. rugsėjo 16 d. Grupę sudarė keturi partijos nariai (V.

Kuzminskis, A. Nazarkinas, prieškario komunistas gydytojas J. Parnarauskas ir sovietinis karininkas Z. Fedaras) ir du kandidatai į VKP (b) narius (spec. skyriaus viršininkas kapitonas P. Borisevičius ir studentas V. Reimeris). Nuo tos dienos komunizmo šmėkla pradėjo savo klaidų blaškymąsi po Universitetą, palikusi nepaprastai skaudžius pėdsakus, kurių rezultatus net šiandien jaučia mūsų tauta ir valstybė.

Partinės grupės steigiamajame susirinkime kadrinis bolševikas V. Kuzminskis kalbėjo: "(...) Kauno miesto partinis aktyvas teisingai įvertino padėtį Universitete, pareiškdamas, kad Universitetas yra antisovietinio veikimo citadelė ir buržuazinių nacionalistų organizavimo lizdas. Tą faktą patvirtina ir tai, kad valstybės saugumo organai daugiausia žmonių areštavo Universitete. (...) Universiteto taryboje sėdi priešiškausi nusiėkę asmenys, kurie stengiasi nepraleisti į vadovaujančias vietas ir suteikti mokslinius laipsnius pažangiems žmonėms".

Vienas iš svarbiausių partinės grupės uždavinių buvo verbuoti profesorius ir dėstytojus stoti į VKP (b). Tačiau nuo pat pradžios šis darbas labai sunkiai sekėsi. Pirmas buvo palaužtas prorektorius prof. J. Kupčinskas – 1946 m. sausio 15 d. jis priimtas kandidatu į VKP (b). 1948 metais spaudimui pasidavė farmacininkas prof. K. Grybauskas, o 1949 m. – fizikas prof. K. Baršauskas. Iki Universiteto reorganizavimo 1951 sausio 1 d. šie trys asmenys buvo vieninteliai partiniai profesoriai Universitete.

Knygos autorius, aptardamas motyvus, dėl kurių pedagogai stojo į komunistų partiją, įvadė rašo: "Ir tik išimtiniais atvejais į komunistų partiją sto-

jo valenrodai, tikėdamiesi šitokių būdu geriausiai pasitarnauti Lietuvai ir darbo kolektyvui. Ryškiausias jų atstovas Politechnikos institute buvo šviesaus atminimo prof. Kazimieras Baršauskas". 1950 m. Universitete iš viso buvo 84 komunistai.

1946 m. kovo 21 d. partinio susirinkimo protokole užrašytas toks V. Kuzminskio pasisakymas: "...Partinė organizacija įsikūrė prieš pusę metų ir veikė vienoje iš pačių didžiausių respublikos reakcijos tvirtovių. Suprantama, kad per taip trumpą laiką pilnai Universitetą sutarybinti nepavyko. Tačiau padaryta nemažai – visose srityse partinė organizacija paėmė į savo rankas Universiteto veiklą (...) pravedė nemažą buržuazinių nacionalistų demaskavimo darbą (...)".

Kremliaus samdiniai "buržuazinių nacionalistų demaskavimą" pradėjo nuo "kadru valymo". 1946 m. iš darbo Universitete buvo atleisti profesoriai A. Janulaitis, B. Sidoravičius, P. Salčius, I. Jonynas, dėst. V. Soblis, inž. V. Babilius ir daug kitų darbuotojų. 1948 m. iš Universiteto pašalinti prof. J. Dalinkevičius, doc. V. Kairiūkštis, žinomas vadybininkas V. A. Greičiūnas (1952 m. žuvo koncentracijoje), doc. A. Gravrogas ir kt. 1949 m. pašalintas iš Universiteto ir 10-čiai metų įkalin-tas doc. S. Stulginskis ir kt. Universiteto "valymas" vyko metodškai ir iš peties, visiškai nesiskaitant su Universiteto interesais.

1947 m. birželio 12 d. Universiteto partinio biuro protokole rašoma: "Kadru skyriui ėmus vadovauti A. Pagirėnui, (...) atliktas dalinis studentijos, mokslo ir administracijos personalo valymas nuo antisovietinių elementų (pašalinta 120 studentų, 32 mokslo darbuotojai, 26 – atsakingi administracijos-ūkio darbuotojai)" (...). Komentarai nereikalingi – pragaro mašina veikė pilnais apsisukimais.

"Reakcijos tvirtovėje" (mukelta į 6 psl.)

DARBININKASThe Lithuanian Weekly
Published by Franciscan Fathers341 HIGHLAND BLVD.
BROOKLYN, NY 11207Editorial Office 718-827-1352
Business Office 718-827-1351
FAX 718-827-2964Publication No. USPS 148-360
ISSN 0011-6637Second Class postage paid at Brooklyn, NY, Post Office
Subscription per year \$45.00. Single copy \$1.00.
Published Weekly except 2nd and 3rd week in JulyPOSTMASTER: Send Address Change to:
DARBININKAS, 341 Highland Blvd., Brooklyn, NY 11207
— Redaguojama REDAKCINĖ KOMISIJA —

Rankraščiai taisomi Redakcijos nuožiūra

Pilietiškumas

Arvydas ŠLIOGERIS

(pradžia 31 nr.)

Dabar keletas žodžių apie laisvę. Aš sakiau, kad autonomija yra piliečio gebėjimas pačiam sau duoti įstatymą, kuris, akivaizdu, yra bendras įstatymas, kadangi tą įstatymą sau duoda visi kartu gyvenantys bendruomenės piliečiai. Todėl įstatymai dėl viso pikto yra užrašomi, kad būtų suvokiami kuo aiškiau ir tiksliau ir kad jais nebūtų piktnaudžiaujama. Tai štai autonomija, aukštas intelektas, drąsa – šie trys dalykai ir sudaro tai, kas pirmą kartą, irgi Graikijoje, buvo pavadinta laisve. Laisvė yra visiškai universalus, iki tol negirdėtas, nežinotas ir – net šiuo metu – labai retas dalykas. Laisvė reta, nes retas autonomiškas žmogus. Noriu pabrėžti, kad laisvė dabartiniame pasaulyje (įskaitant ir Vakarų demokratijas) yra toks dalykas, kurį jau pats laikas įrašyti į Raudonąją knygą, kadangi jis tiesiog tragiškai, katastrofiškai greitai nyksta. Katastrofiškai stiprėjantis biurokratijos ir mas media teroras baigia sunaikinti laisvės salas, ir pasaulis stovi pačių baisiausių despotizmų akivaizdoje. Šiaip ar taip, laisvė yra ne kas kita, o būtent aukšto intelekto, protingos drąsos ir asmens autonomijos derinys.

Gangsteriška laisvės samprata būdinga despotiškoms, laukinėms, barbariškomis šalims. O kad kaip tik tokia samprata šiuo metu tapo agresyvios propagandos objektu, daug pasako apie pasaulį, kuriame mes gyvename, ir absoliučiai nieko – apie tikrąją laisvės esmę.

Turiu pripažinti, kad šalia manęs, kartu su manimi gyvena kiti tokie pat laisvi, autonomiški piliečiai. Esu laisvas tik tiek, kiek laisvi kiti. Vergų visuomenėje būti laisvas negaliu; vergų visuomenėje nėra ir negali būti nė vieno laisvo žmogaus, nei išskiriant ne aukščiausiojo vergo, despoto, net jeigu jis būtų vadinamas premjeru ar seimo pirmininku. Laisvė prasideda nuo manęs, vadinasi, ir nuo kiekvieno „manęs“.

Deja, žodis „lygybė“, kaip ir dauguma kitų žodžių, per keletą tūkstantmečių yra neatpažįtamai sumaitotas. Dabarties pasaulyje, veidmainiškai propaguojančiame vadinamąsias „žmogaus teises“, įsivyravo iliuzinė (ir kaip parodė istorija, labai pavojinga, palanki padugnių, gangsterių, iškrypėlių ir

tamsuomenės terorui) prancūzų laikais atsiradusi mechaninės žmonių, biologinės rūšies egzempliorių, lygybės samprata, kai lygybė suprantama grynai gamtiškai: esame visi lygūs, nes esame tos pačios biologinės rūšies (antropoidų) nariai. Tai antipolitinė ir antipilietinė lygybės idėja. Pagal šią idėją visi lygūs ar turi būti lygūs ir turtine padėtimi, ir talentais, ir kūrybiškumu, ir galimybėmis tenkinti savo poreikius. Karikatūriškai, tačiau labai tiksliai tokia lygybės samprata išreiškia garsusis „komunizmo statytojo“ šūkis: iš kiekvieno pagal sugebėjimus, kiekvienam pagal poreikius. Tačiau pilietinė lygybė neturi nieko bendro su gamtine, socialine ar biologine lygybe paprasčiausiai todėl, kad ji tokia visiškai neįmanoma. Net priešingai: bet koks bandymas prievarta sulgynti žmones jų prigimtinių (igimtų) savybių požymių atveda prie baisingiausio teroro ir sunaikina net menkiausius pilietinės lygybės pėdsakus.

Iš prigimties žmonės nelygūs ir negali būti lygūs: vieni yra talentingesni, išvalgesni, stipresni, darbštesni, apskresni, kiti – priešingai – negabūs, silpnės sės sveikatos, tingesni, be energijos, bukaprotiškesni. Šių skirtumų negalime nepaisyti, bet kartu jie bent kiek kompensuojami būtent pilietine lygybe. Socialinių (ne pilietinių) santykių srityje galioja dar Aristotelio suformuluota taisyklė: lygiems po lygiai, nelygiems po nelygiai. Nori nenori tenka priartinti Platono nusakytai teisingumo sampratai: teisingiausia yra tokia visuomenė, kurioje kiekvienas žmogus užima vietą, atitinkančią jo prigimtinius sugebėjimus. Geras kiemsargis, sąžiningai atliekantis savo paprastą darbą, vertas tokios pat pagarbos kaip ir geras prezidentas, nes prezidentas negali atlikti kiemsargio darbo, kuris bendruomenei reikalingas ne mažiau negu prezidento darbas. Bet jei kiemsargis pretenduotų spręsti prezidento kompetencijai priklausančius reikalus, jis pelnytų tik panieką. Šitaip pilietinė lygybė normalioje visuomenėje dera su socialine nelygybe ir pastarajai visai neprieštaruoja. Žmogus gali turėti teises ne kaip žmogus apskritai, o tik kaip tam tikras politinės bendruomenės pilietis. Jeigu jis praranda piliečio teises, kartu ne-

betenka ir vadinamųjų žmogaus teisių, nes tik konkrečiai, individui ginančią politinę bendruomenę kartu gina savo nario teises ir yra toji vienintelė vieta, kur žmogus gali turėti teises ir net kur pats žodis „teisė“ turi kokią nors realią prasmę. Abstrakčių abstraktaus žmogaus teisių būti negali, nes žmogus be tėvynės, be politinės bendruomenės, kurios pilietis jis yra ar gali būti, yra tik gyvūnas, niekuo nesiskiriantis nuo kitų gyvūnų, priklausanti kitoms biologinėms rūšims.

2. Apie pilietiško raidą Tezės
Jei nėra aktyvių piliečių ir tokių piliečių grupių, pilietybės virsta farsu.

Patriotiškumas ir pilietiškas gali sietis, bet jokių būdu nesutampa ir net gali vienas kitam prieštarauti.

Remiantis vien jausmais, negalima sukurti ne tik pilietinės bendruomenės, bet netgi paprasčiausios šeimos.

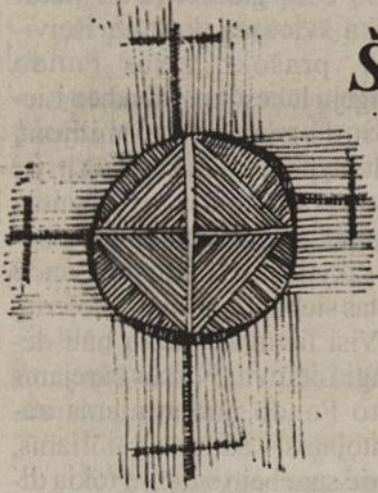
Kaip šios tezės išsiskleidžia? Patriotui užtenka jausti, tuo tarpu pilietis privalo veikti, ir veikti protingai, drąsiai. Jausmingam patriotui nereikia kaip tik tų savybių, kurios absoliučiai būtinos piliečiui.

Patriotizmas yra pilietiško šaknys. Tačiau tik šaknys. Tuo

tarpu pilietiškumą galima palyginti su visu medžiu: tai kamienas, šakos, lapai ir žiedai. Ir jei tik mes nupjauname medžio kamieną, jei lieka tik šaknys, glūdinčios žemės tamsoje, mes smengame į tamsią nacionalistinę mistiką, nebeturinčią su pilietišku jokių ryšių. Be to, akivaizdu, kad šaknys be kamieno, šakų ir lapų supūva... Jei Lietuvoje dabar egzistuoja šioji tokia kiek platesnė pilietiško terpė, tai pirmiausia mūsų spaudos, mūsų žurnalistų dėka.

Vakarų Europa reikalauja, kad mes puoštumėmės demokratiniais drabužėliais ir vaidintume „demokratijos“ spektaklį.

Patriotizmas pagrįstas jausmais, o ne intelektu, todėl patriotu save gali laikyti paprasčiausias kvailys, bailys ar net niekšas, savo realiais veiksmais ne tik nepadedantis savo Tėvynei ar Valstybei, bet jai kenkiantis. Tiesą sakant, kvailys negali būti ne tik geru piliečiu, bet ir geru patriotu. <...> Gal jie patys nuoširdžiai įsitikinę savo patriotizmu ir „meile tėvynei“, bet jų kvailumas, zoologinė neapokant kitaminčiams, nepakantumas, piktumas, egoizmas, visokiausių tautos vadukų garbinimas ir nuolatinis inkštymas dėl „nelaimingos“ Lietuvos, (nukelta į 6 psl.)

Ar paseno**Šv. Augustinas?**

Šv. Augustino diena, rugpjūčio 28-oji, mums primena pirmųjų krikščionybės amžių šventąjį vyrą, Bažnyčios daktarą, Hiponos vyskupą Afrikoje tuo metu, kai barbarai sujudo pulti ir griauti ne tik Romos imperiją, bet ir dar negausią krikščionių bendruomenę – Bažnyčią.

Šv. Augustinas mirė 30 metais barbarų apsuptame Hiponos mieste. Kai visame pasaulyje ir Lietuvoje buvo minima jo mirties sukaktis – pusančio tūkstančio metų, filosofas Stasys Šalkauskis pastebėjo, kad Šv. Augustinas „šiais laikais yra mums reikšmingesnis ir labiau pamokantis, negu daugelis vėlesnių Bažnyčios šventųjų, negu daugelis jos tėvų ir mokytojų.“

Jis gyveno, veikė, siejojosi ir kentėjo toje istorinėje persilaužimo gadynėje, kurią galima nusakyti šiais keliais žodžiais: senovės pasaulis griūva, barbarai žygiuoja, krikščionija ima kurti naują Dievo pilį. Ar esama kokio nors panašumo su dabartimi?

„Dabarties barbarai, – rašė toliau St. Šalkauskis, – skiriasi nuo senovės tuo, kad jie ateina ne iš šalies... bet iš mūsų tarpo, iš šių dienų pasaulio, kaip kad atsiranda sergančiame kūne bakterijos, nešančios suirimą ir mirtį... Kiekvienas iš mūsų gerai žino vieną šių barbarų vardą – bolševizmas“.

Savo aplinkoje atidžiai apsidairę, anot St. Šalkauskio, mirusio 1941 metais, rastume nemažą tų barbarų sąjungininkų, samdinių ir advokatų visose gyvenimo srityse. Tai žmonės, kurie skelbia visa ko sąlyginumą moksle, dorėje ir visuomeniniame gyvenime: esą nieko nėra pastovaus, amžino, nekiniamo.

Tai žmonės, kurie sudievina valstybę, bet šventumo skraistę nuima ir moralei, ir religijai. Tai žmonės, kurie „ardo masėse ir jaunuomenėje prigimtuosius dorinius jausmus instinktu erziniu, nepadoriomis pramogomis. Tokių daugiau ar mažiau paslėptų barbarų ir mažiau ar daugiau sąmoningų jų talkininkų yra pilna visur. Rastume jų nelaimei ir mūsų tarpe asmenyje tų žmonių, kurie eina inertiška nukrikščioninto pasaulio linkme ir savo nesusipratimu, nedrausmingumu, moraliniu neatparumu gimdo mūsų tarpe dezorientaciją, suirimą, demoralizaciją“. Kur išsigelbėjimas nuo šių vidinių barbarų?

Šv. Augustinas, – pastebi St. Šalkauskis, – iškėlė aiškų dieviškosios Apvaizdos rolę istoriniame tautų gyvenime, sykiu yra įrodęs, kad tikra visuomenė, toji Dievo pilis, laikosi Dievo meile ir aukštai doros žygiams.

Visuomenė, nepagrįsta doriniu pagrindu, yra atremta į smėlio pamatą ir turi suirti prie pirmo stipresnio ardomųjų gaivalų pūstelėjimo. Tuomet ateina teisinga bausmė neteisiesiems ir sunkus sprendžiamasis bandymas teisingųjų.

Nuokrypa nuo Dievo įstatymų, kuriais privalo remtis privatus bei viešas žmonių gyvenimas, ir yra mūsų laikų barbariškų reiškinų siautėjimo priežastimi.

Kagėbistų apsuptyje Lietuvoje, 1986 m.

JUOZAS KOJELIS

2

(pradžia nr. 31)

Į pabaigą oficialumas pranyko, kalbėjomės draugiškai, net pasiūlė nuvežti į mano tėviškę Žemaitijoje, nuo ko aš atsisakiau. Prie to epizodo savo prisiminimuose aš vėliau dar grįšiu, tik noriu pabrėžti, kad nuo kelionės pradžios New Yorko oro uoste iki išvykimo Maskvos oro uoste kiekvieną minutę buvau kagėbės stebėjimo lauke. Tai rodo kasdieninės KGB „pažymos“, „suvestinės“ ir „slaptos fotografijos“. Šitokiomis sąlygomis turėjau atlikti Lietuvių Religinės Šalpos – kun. Kazimiero Pūgevičiaus ir Gintės Damušytės – pavestą misiją.

Trumpas pamokslas

Bolševikmetyje antikomunistas keliautojas iš Vakarų į okupuotą Lietuvą (jei gaudavo vizą) susilaukdavo trejų reakcijų: a) užsipuolimų ir priekaištų iš vlikininkų ir altininkų, b) pikto džiugėsio iš „kultūrinių bendradarbių“, kad „supatriotų“ frontas braška, ir c) šmeižtų iš sovietų agentų, garsiai trimtuojančių, kad vykstantysis pats yra sovietų agentas. Taip atsitiko 1972 m., kai mano žmona su 17-mečiu sūnumi Linu išvyko į Lietuvą. Tuoj pat pradėta skleisti kalbos, kad ir jie, ir aš jau tapę sovietų agentais, nors dar lėktuvas nebuvo pasiekęs Vilniaus.

Kalėjimus ir trėmimus patyrė, Lietuvoje mirė mano sesuo, tėvai, du broliai, bet nebandžiau sovietų prašyti vizos, kad mirštantčius aplankyčiau ar mirusius į kapines palydėčiau. Anais laikais buvę įsitikinimo, kad lietuviškų organizacijų valdybose ar kitose pareigose esą žmonės nuo kelionių Lietuvon susilaikytų.

Aš kai kur dalyvavau.

1985 m. apsisprendžiau vykti, nes veiklą buvau pristabdęs. Įsiregistravau vienoje kelionių agentūroje. Bet iš Lietuvos grįžęs teatralas Juozas Kaributas, kuris dažnai ten lankydavosi, perdavė man giminių perspėjimą, kad nevažiuočiau. „Bus geriau ir tau, ir mums“. Suabejojau ir įsiregistravimą atšaukiau. Kitais, 1986 metais pagundai keliauti neatsispyriau ir kovo 18 d. įmokėjau \$150 Lauraičio American Travel Service Chicagoje registracijos mokestį. Balandžio 8 d. likusius \$1,625 už bilietą. Praėjo pusančio mėnesio, o vizos iš sovietų konsulato taip ir nėra. Skambinėju į agentūrą, vis neigiamas atsakymas – vizos dar nėra, bet tikrai bus. Buvau jau praradęs viltį, bet gegužės 30 d. po pietų iš Washingtono paskambina sovietų konsulas V. Kanchas ir praneša, kad vizą gaunu. Bet ji man būsimanti įteikta New Yorko oro uoste, nes per vėlu pasiųsti paštu.

Galvotrukčiais per pusančios dienos pasiruošiau kelionei ir birželio 1 d. anksti rytą išskridau į New Yorką. Mano kaimynas dr. Juozas Gudauskas (kai buvau „Į Laisvę“ redaktorius, slapyvardžiu rašęs skyreliui „Veržimasis į koegzistenciją“) paprašė nuvežti vaistų gydytojui Makaškienei (jos vyras mano pažįstamas iš Kražių gimnazijos) ir buv. Stalino laikų finansų komisarui Aleksandrui Drobniui. Su manim keliavo santamonikietis A.M.

New Yorke pernakvojome Kennedy viešbutyje netoli oro uosto, o kitą dieną, birželio 2, Religinės Šalpos įstaigoje dirbusi Gintė Damušytė (dabar ambasadorė Austrijoje) nusivežė mudu į kun. K. Pūgevičiaus įstaigą. Čia gavau netikėtą pasiūlymą: katalikų pagrindžiu nuvežti \$8000 ir „Kronikai“ mimeografuoti nemažą kiekį popieriaus. Taip pat patikrinti Amerikoje pasiklidusius gaudus neva „Kronikos“ leidėjai išaiškinti ir suimti ir gauti žinių apie M. (?) Povilionį, kuris pagrindžio spaudoje buvo padaręs pareiškimą, kad nebedirbsias KGB tarnyboje, o dabar Ameriką buvo pasiekęs gandas, kad ir toliau dirbąs.

Kontaktams gavau kun. Pūgevičiaus slaptažodį, tris pavardes ir adresus Kaune (Ona Dranginytė, Irena Tutlytė ir Joana Navickaitė) ir dvi Vilniuje (Valė Bungardaitė ir Jonė Šalkauskienė, jos turėjo ir telefonus). Buvo sutarta, kad iš gautos sumos kontaktų nurodytam asmeniui nupirkčiau automobilį, o kitus pinigus išleisčiau „dolerinėje parduotuvėje“ Sibire kalintiems rezistentams ar jau grįžusiems į Lietuvą paremti. Tik popieriaus paėmiau mažesnę kiekį.

Žinojau, kad Lietuvoje būsiu sekamas, o į Lietuvą vyktu pirmą kartą ir veikimo sąlygos nepažįstamos, bet daug nesvarstęs pasiūlymą priėmiau. Nakvojome pranciškonų vienuolyne. Apisprendžiau į konspiraciją bent dalinai įtraukti bendrakeleivį A.M., nors žinojau, kad su juo gali būti ir bėdų. Bet jis vežėsi \$40,000 keliems automobiliams pirkti, tad jam perdaviau \$6,000, kad įvažiuodamas deklaruotų su savaisiais, ir tegu KGB mano, kad atvykstu nelabai turtingas. Atvykus į Lietuvą, jis tuos pinigus man grąžino.

Birželio 3 d. rytą kun. Pūgevičius kelionės intencija atlaikė pamaldas, pasakė trijų sakinių pamokslą. Vienas jų: „Šiuo laikų niekas į Lietuvą negali vykti savo malonumui“. Pamaldose dalyvavome keturi „konspiratoriai“.

„Kojeli, būk atsargus!“

Po pusryčių kun. Pūgevičius nuvežė į Kennedy oro uosto Swiss-air terminalą. Rinkosi keleiviai. Neprisimenu, kas man padavė sovietinę vizą. Kažką palydėdamas, atvyko geras mano pažįstamas B. Bieliukas. Jis paprašė nuvežti vaistų Stalino laikų buv. komisarui Marijonui Gregoravskui. Paėmiau. Iš New Yorko skridome į Ziurichą, o kita tos pačios ekskursijos dalis turėjo atskristi iš Chicago. Iš Ziuricho visi kartu – į Maskvą. Su chigagiečiais skrido ir ekskursijos vadovas, kurio pavardės neprisimenu. Jis (nukelta į 4 psl.)

Paminklas tremtiniais Naujojoje Vilnioje V. Kapočiaus nuotr.

■ Per naktį dirbė 3 norvegų narai rugpjūčio 21 d. atidarė nuskenusio rusų povandeninio laivo "Kursk" liukus ir patyrė, kad laivas yra pilnas vandens. Jau yra aišku, kad visi 118 jūreivių yra žuvę greičiausiai nuo pirminės sprogimų bangos torpedų skyriuje. Povandeninio laivo, turinčio du branduolinius reaktorių, iškelimas gali trukti savaites, o gal net ir mėnesius. Rusija ruošiasi kreiptis į tarptautinę bendruomenę finansinės pagalbos dėl laivo iškelimo. Tuo tarpu Rusijos spauda kritikuoja šalies vyriausybę dėl uždelsimo gelbėti povandeninio laivo įgulą, laiku nepriimant pasiūlytos Vakarų pagalbos. Įvykus nelaimėi, Rusijos prezidentas Vladimir Putin net nenutraukė vasaros atostogų ir negrįžo į Maskvą.

■ Rugpjūčio 21 d. rytą Švedijoje, nudegimų klinikinėje ligoninėje mirė viena labiausiai nukentėjusiųjų per sprogimą Rygos universalinėje parduotuvėje "RIMI Baltija" darbuotojų. Tai pirmoji iki šiol didžiausio Latvijoje sprogimo, per kurį nukentėjo 35 žmonės, auka.

■ Opozicijos kandidatas rugpjūčio 20 d. vakarė pareiškė laimėjęs rinkimus į Meksikos Čiapo valstijos gubernatoriaus postą. Per šiuos istoriškai reikšmingus rinkimus nuo seno valdanti Institucinė revoliucinė partija (IRP) buvo įveikta viejoje savo atromos bazėje. Tai įvyko vos kelios savaitės po to, kai ši partija buvo priversta užleisti 71 metus turėtą šalies prezidento postą.

■ Japonijos ir Šiaurės Korėjos pareigūnai šią savaitę susitinka Tokijuje po mėnesius trukusių atidėliojimų, kad aptartų diplomatinį santykių tarp šalių atnaujinimą. Tačiau derybų sekmė tiki nedaug kas, nes tradicinės priešininkės vis dar nesutaria daugeliu esminių klausimų. Nepaisant Pchenjano pastangų atsikratyti šaltojo karo metų atskirties, geriausiai matomų atstatant santykius su priešiška Pietų Korėja bei diplomatiškai flirtuojant su Washingtonu, jo santykiai su Tokiju iš esmės nepagerėjo, teigia eksper-

LIETUVIŲ FONDAS: milijonas dolerių lietuviybės išlaikymui

Šių metų liepos 21 d. Lietuvių Fondas Pasaulio Lietuvių Centre Lemonte, IL, sukvietė spaudos konferenciją.

Konferencijos tikslas – pranešti lietuvių visuomenei Lietuvių Fondo Pelną komisijos paskirstytą, Lietuvių Fondo tarybos patvirtintą šių metų pelną – paramą lietuviškoms institucijoms, įvairiems lietuviškiems pasireiškimams.

Konferencijoje dalyvavo: Lietuvių Fondo tarybos ir valdybos nariai ir lietuviškos spaudos atstovai: LF tarybos pirmi-

paramos savo projektams iš Lietuvių Fondo.

Konferenciją atidarė LF Pelną skirstymo komisijos pirmininkas dr. Antanas Razma, pakviesdamas LF tarybos pirmininką A. Ostį tarti žodį. Šis kalbėdamas iškėlė faktą, kad LF skirstydamas pelną turi atkreipti dėmesį į *Internal Revenue Code* ir *Illinois Charter*, kad neprasilenktų su įstatymais. Šiais metais LF Pelną skirstymo komisijai LF taryba leido paskirstyti 1 milijoną dolerių, o pridėjus pernai metais nepa-

lingiausias, nes skirstymui duota suma tik 1 milijonas dolerių. Dr. Jonas Valaitis, LF garbės komiteto pirmininkas, einantis ir Nominacijų komisijos pirmininko pareigas, taip pat atliekantis specialius uždavinius, aiškino apie dr. Antano Razmos vardo fondą – premijas.

Diskusijose dalyvavo visi konferencijos dalyviai – vieni aiškino LF darbus, pinigų dalinimą ir t.t., kiti kėlė įvairius klausimus, dėkojo LF darbuotojams už didelį darbą ir paramą lietuviybės reikalams.

LF Pelną skirstymo komisija: sėdi (iš k. į deš.) Alė Razmienė (protokolų sekr.), Dalia Puškorienė, Ramunė Lukienė, Rėda Plūrienė, Ramona Stephens-Žemaitienė; stovi dr. Antanas Razma (pirm.), dr. Petras Kisieličius, Algirdas Ostis (LF tarybos pirm.), Kęstutis Ječius, dr. Vytautas Narutis

ninkas Algirdas Ostis, LF valdybos pirmininkas Povilas Kilijus, Pelną skirstymo komisijos pirmininkas dr. Antanas Razma, LF garbės komisijos pirmininkas dr. Jonas Valaitis, LF tarybos nariai – Stasys Baras, Vytautas Kamantas, Kęstutis Ječius, Ramona Žemaitienė ir Lietuvos garbės konsulas Vaclovas Kleiza, spaudos atstovai – Aldona Šmulkštienė, Vytautas Radzius, Edvardas Šulaitis, Bronius Juodelis, Laima Zavistauskienė ir Amerikos Lietuvių TV vedėjas Arvydas Reneckis.

Kiekvienų metų pradžioje įvairios lietuviškos institucijos, organizacijos ir pavieniai asmenys pildo Lietuvių Fondui prašymus, pristato įvairius projektus, vertus LF paramos. Kiekvienam jų projektas yra pats geriausias ir vertiausias gauti paramą. Todėl visi prašantys su nekantrumu laukia pranešimo ar jie gavo ir kiek gavo

skirstytą sumą, susidarė graži 1,025,423.00 dol. suma skirstymui.

Pelną skirstymo komisija išdalino 966,122 dolerius, palikdami 59,301 dol. neužbaigtiems ar kitiems svarbiems reikalams. Ši likusi suma bus paskirstyta š. m. lapkričio mėn.

Buvo pasidžiaugta, kad nuo Lietuvių Fondo įkūrimo iki šiandien, Lietuvių Fondas įvairiems lietuviybės išlaikymo darbams yra jau išmokėjęs 7,677,795 dolerius, prie to dar reikia pridėti 1,150,000 dolerių, kuriuos Lietuvių Fondas paskyrė Lietuvai.

LF valdybos pirmininkas Povilas Kilijus dėkojo Pelną skirstymo komisijos nariams už jų darbą. O jų darbas buvo sunkus, nes buvo gauta apie 300 prašymų, prašančių virš 3 milijonų dolerių. Reikėjo prašymus perskaityti, atrinkti reika-

Konferencijos dalyviams buvo išdalintos Lietuvių Fondo pelno komisijos gairės. Tos skirstymo gairės buvo patvirtintos LF tarybos 1998 m. ir jų laikomasi skirstant LF pelną. Būtų gerai, kad tos gairės, kuriose yra išvardyta, kam LF skirsto pelną, kam duodama pirmenybė, būtų išspausdintos lietuviškoje spaudoje, tuomet prašantieji žinotų ko prašyti ir ko tikėtis.

Visiems susirinkusiems taip pat buvo išdalintas LF Skirstymo komisijos protokolai, kuriame labai kruopščiai surašyta skirstymo eiga, kas ir kiek gavo doleriais ir procentais.

2000 LF Pelną skirstymo komisiją sudarė: Kęstutis Ječius, Petras Kisieličius, Vytautas Narutis, Rėda Plūrienė, Dalia Puškorienė ir pirm. dr. Antanas Razma. Antrinkės buvo Ramunė Lukienė ir Ramona Stephens-Žemaitienė. Be balsavimo tei-

sės posėdžiuose dalyvavo LF tarybos pirm. Algirdas Ostis, LF valdybos pirm. Povilas Kilijus, LF garbės komiteto pirm. Jonas Valaitis ir LF sekretorė Alė Razmienė.

Stipendijų pakomisiją sudarė: Vytenis Kirvelaitis, Ramunė Lukienė, Antanas Razma, Ramona Stephens-Žemaitienė, pirm., ir protokolo sekretorė Alė Razmienė.

Studentų prašymų iš Lietuvos ir išeivijos buvo gauta 192, patenkinti 118. Studentams iš Lietuvos buvo paskirta 105,293 dol., o kitiems studentams – 92,800 dol. Stipendijų dydis nuo 300 iki 5,600 dol.

JAV Lietuvių Bendruomenės įvairioms institucijoms paskirta 140,727 dol., Pasaulio Lietuvių Bendruomenei – 39,025 dol.

Lietuvių Fondo valdybai paskirta 185,000 dol. Valdyba skirsto tuos pinigus taip – 100,000 dol. Rytų Lietuvos ir Rytų Europos kraštų mokytojams, 60,000 – dol. spaudai, radiui, televizijai, ir 25,000 dol. – Lietuvių Fondo steigėjo dr. A. Razmos premijai.

Po 50,000 dol. paskirta Pasaulio Lietuvių Centrai Lemonte ir Jaunimo Centrai Chicagoje. 20,000 dol. paskirta Dainavos stovyklai Michigane.

Po 10,000 dol. paskirta tarptautiniam kongresui "Komunizmo nusikaltimų įvertinimas" Vilniuje, Baltic Studies programoms, University of Washington, A.P.P.L.E., Mažosios Lietuvos Jaunimo Kongresui Australijoje ir t.t., kiti projektai

paremti mažesnėmis sumomis. Prašiusiems ir gavusiems paramą, ar negavusiems, pranešama paštu, o tie, kurie nori žinoti smulkiai, kas ir kiek gavo, turi kreiptis į Lietuvių Fondo raštinę ir gaus pilną pranešimą.

Viską sudėjus, šiais metais švietimui paskirta 401,918 dol., kultūriniais reikalams – 48,727 dol., mokslui – 148,127 dol. ir visuomeniniams reikalams – 416,077 dol. Visa tai ir sudaro didelę ir gražią 966,122 dol. sumą su palikta vėlesniam skirstymui 59,301 dol. suma. Prieš 39 metus įkurtas Lietuvių Fondas, su tikslu surinkti 1 milijoną dolerių, kad iš jo palūkanų būtų galima remti lietuvišką švietimą, kultūrą išeivijoje, prašoko visus Fondo steigėjų lūkesčius. Šiandien Lietuvių Fondas turi 10 milijonų dolerių pagrindinį kapitalą ir, jei prie to pridėtų dar nerealizuotą kapitalą, tai galima drąsiai būtų sakyti, kad Lietuvių Fondo turtais siekia 16 milijonų dolerių.

Visi lietuviai turėtų būti dėkingi Lietuvių Fondo kūrėjams ir to Fondo nuolatiniams augintojams – administratoriams, kurie sugebėjo sutelkti tokią didelę pinigų sumą. Įdomu, o taip pat ir baisu pagalvoti, kokia būtų lietuviška veikla, lietuviškas švietimas, kultūra ir t.t. išeivijoje, jeigu šiandien neturėtume Lietuvių Fondo, neturėtume lietuviškam darbui 1 milijono dolerių metams. Padėka ir pagarba Lietuvių Fondo kūrėjams ir jo darbuotojams.

Birutė Jasaitienė

Susirinko Goštautų giminės palikuonys

Ignalinoje įvyko pirmasis Goštautų giminės suvažiavimas. Goštautai – sena ir garbinga Lietuvos didikų giminė, jos šaknys siekia tryliką amžių. Goštautai dalyvavo 1831 m., 1863 m. sukilimuose, buvo tremiami į Sibirą, traukėsi į Va-

karus. Susiję dalyvavo daugiau kaip šimtas Goštautų giminės atstovų iš Australijos, JAV, Kanados, Lenkijos, Prancūzijos, taip pat iš Lietuvos miestų bei rajonų. Beveik pusę jų sudarė delegacija iš Prancūzijos.

Lietuvos aidas

Plokščių miestelio jubiliejus

Savaitgalį paminėtos Šakių rajone esančio Plokščių miestelio įkūrimo 330-osios metinės. Didžiausią garsą miestelis pelnė XIX amžiuje, kai

Plokščiuose dešimt metų dirbo tautinio atgimimo veikėjas Petrus Kriaučiūnas. Tuomet Plokščiai gavo "litvomanų Mekos" vardą.

Respublika

Atstatoma Pakalnių bažnyčia

Šį pavasarį gaisras visiškai sunaikino medinę Pakalnių miestelio bažnyčią. Pakalnių parapijos klebonas kun. Kostas Balsys rūpinasi bažnyčios atstatymu. Rugpjūčio 6 d. statybos pradžios intensija po atvi-

ru dangumi buvo aukojamos šv. Mišios. Jose dalyvavo ir Seimo pirmininkas Vytautas Landsbergis su žmona Gražina. Jis ir įmūrijo pirmąją plytą į atstatomą bažnyčią.

Lietuvos žinios

Kagėbistų apsuptyje Lietuvoje, 1986 m.

JUOZAS KOJELIS

2

(atkelta iš 3 psl.)

Ziuriche buvo kiek išgėręs, pasikvietė mane į šalį ir pasakė: "Kojeli, būk atsargus! Visi kiti vizas gavo anksti, o tu tik prieš pat išskridimą. Būk atsargus". Nežinau, ar jis savo iniciatyva tą sakė, ar per jį p. Lauraitis mane įspėjo, bet jam padėkojau, nors ir pats labai gerai žinojau, kas mane laukė.

Ziuriche nenakvojom ir tą pačią dieną išskridom į Maskvą, bet lėktuvas netikėtai sustojo Varšuvoje. Tuo prie lėktuvo atsirado du ginkluoti kareiviai. Komunizmas laimės kraštas. Valstybė visų saugumui rūpinasi. Manėme, kad kas nors išlips. Ne, už kokio pusvalandžio įlipo du buržujiškai apsirengę civiliai. Kelionei į Maskvą. Ilgokoje kelionėje, ypač nežinodami kas laukia, ekskursijos dalyviai savo tarpe suartėjo. Yra laiko išsikalbėti. Skrido iš Los Angeles, San Francisco, San Diego, Chicago, Detroito, Clevelando, New Yorko ir kitų vietovių, jų tarpe buvo vlikininkų, altininkų, bendruomenininkų ir kitokių. "Akiračiai" metai iš metų kartoja, kad tai buvusi komunistų ekskursija, bet įtarimą meta man vienam. Nežinau, kas įsodino seklį į lėktuvą. Nemanau, kad "Akiračiai". Bet KGB archyvuose rasti dokumentai rodo, kad vos atvykus į Vilnių, seklys apie mane padarė pranešimą "draugui" KGB pulkininkui E. Baltinui, ką kelionėje patyręs iš manęs. "Draugas" Baltinas uždėjo rezoliuciją, kad Kojelio daugiau į Lietuvą neįsileisti. Taip man ir neaišku, ar Baltinas nežinojo, kad į Lietuvą atvykau kaip jo bendramintis. Viena man tik aišku, kad jis nežinojo, kad vežu patriotiniam pogrindžiui paramą. Nežinojo nė mano seklys, nežinodamas kas jį būtų siuntęs.

Bet grįžkime prie kelionės.

Išsikalbėjus su bendrakeleiviais, dauguma važiuo lankyti gimininių pirmą kartą, kai kas jau antrą, visi vežė sunkius lagaminus ir baimės jausmą. Vienas keleivis gerokai išsiskyrė iš kitų. Jo pavardė, regis, Jokubka, neseniai į JAV atvykęs iš Argentinos. Keliauo be lagaminų, pasakojo apie save, kad du kartus išsiskyręs ir dabar ieškas žmonos, kuri mokėtų gerai blynus kepti. Pakalbėjau su juo ir aš; klausiau, kodėl giminėms nevežas lauktuvių. Atsakė, kad gimininių neturįs. Norįs pamatyti Lietuvą. Aš neslėpiau savo neigiamo nusistatymo okupantams, bet sakiau ten laikysiuosi ramiai, kad anksčiau iš Lietuvos neišvytų. Išsikalbėjau su dviem šveicariškomis stiuardesėmis. Jos sakė, kad skrydžiai į Maskvą visada nemalonūs. Aš joms kiek atskleidžiau savo biografijos, jos linkėjo sėkmės ir padovanojo penkias plyteles šokolado.

Asmenų, kuriuos Lietuvoje turėjau kontaktuoti, adresus ir telefonus susirašiau ant atskirų kortelių ir visą laiką skrisdamas stengiausi įsiminti. Artėjant Maskvai, žinojau, kad viską gerai prisimenu, tad korteles suplėšiau į skutelius ir nuleidau tualete. Pasiekęs Vilnių, vėl susirašiau. Bandžiau nepadaryti klaidos, kad nereikėtų gailėtis.

Kai pilotas pranešė apie artėjantį nusileidimą Maskvoje, visi gyvi pokalbiai ir juokai staiga nutilo. Tarsi kokia artėjanti nelaimė. Išlipusius komandavo uniformuotos moterys ir visus pravarė per metalo detektorius. Tada nuvedė pasiimti lagaminų. Kaip ir viza, mano lagaminai pasirodė paskutiniai. Kelias valandas tęsėsi lagaminų kontrolė. Prieš mane ėjusią moterį paklausė, ar veža kokių religinių daiktų. Ji paneigė. Tada ją pakvietė prie televizijos ekrano, kur aiškiai matyti kryželis. Tada ji pradėjo aiškinti, kad kas tai įdavęs švarkelį ir kišenėn turbūt įdėjęs kryželį. Nežinojusi. Muitininkas "nusikaltimo" įrodymą nunešė kokiam tai viršininkui. Grįžėly švarkelį su kryželiu įmetė atgal į lagaminą. Mano buvo du sunkūs lagaminai ir mažesnis, kurį vežiausi lėk-

tuve. Ilgokai knaisiojosi po sunkiuosius, bet prie nieko neprisi-kabino. Kalbėjom angliškai. Mažajame lagamine buvo du skyriai, atidaromi viršuje, o vienas, sunkiau pastebimas, žemiau. Ten buvau įdėjęs Brazdžionio "Vidudienio sodus", Pūkelevičiūtės "Devintą lapą", Girmiaus "Tautą" ir tautinę ištikimybę" ir dar kokią tai. Nulaužiau užtrauktuko rankenėlę ir užtrauktukas tapo nematomas. Paprašė atidaryti mažesnįjį. Atidariau. Tada antrąjį skyrių. Trečiojo su knygomis nepastebėjo. Popierių Kronikai buvo paėmęs bendrakeleivis A.M. ir paslėpęs vežamuose filmavimo aparatuose. Praėjo laimingai. Tada ėjome pro dokumentų kontrolę.

Bandžiau akylai stebėti, kas aplinkui vyksta. Pro pasų kontrolę keleiviai judėjo gan greitai. Trukdavo pusantros ar dvi minutes. Priėjau aš ir padaviau pasą. Jaunas uniformuotas kontrolierius sėdėjo žemai, pasidėjęs kelis sąrašų lapus ir kelis kartus išmeigė akis ir mane ir į nuotrauką pase. Tada kažką tikrino sąrašuose. Rusiškai paklausė pavardės. Nors visur sakiau, kad rusiškai nesuprantu, bet pavardę pasakiau. Vėl jis kelis kartus pakartojė ir vėl spoksojo į mane ir į fotografiją ir kuisėsi sąrašuose. Paklausęs tėvo vardo, pasą ir kelis kitus dokumentus užantspaudavo. Prie langelio išstovėjau netoli 10 minučių. Bet dar man nespėjus pajudėti, jis griebė telefono ragelį ir dusliu balsu pasakė "Kojelis".

Supratau, kad esu laukiamas.

"Dzeržinskij mylėjo vaikus"

Išėjęs pro vartelius, bandžiau atpažinti manęs laukiantį sargą, bet veltui. Saugumiečiai gerai treniruoti. Laukė daug žmonių, lietuviškai kalbančių. Ir aš su kažkokiom moterim pradėjau kalbėti. Mus rikiavo iš Vilniaus atvykusi lietuviškai kalbanti gidė Emutė. Ekskursantus autobusu iš Šeremetjevo-2 nuvežė į "Kosmos" viešbutį. Visų lagaminus vežė kitu autobusu ar sunkvežimiu. Lagaminėlių su knygomis laikiau prie savęs.

(bus daugiau)

Sveikatos kertė

Kaip vystyti vaiko talentus?

Psichologas David Lewis yra sudaręs tokių nuostatų sąrašą:

- kantriai atsakau į visus vaiko klausimus;
- vaiko samprotavimus ir klausimus iš klausau rimtai;
- padarau skelbimų lentą, kuriame vaikas rodo savo darbelius;
- nebaru vaiko už netvarką jo kambaryje, jei ji susijusi su kūrybine veikla;
- skiriu vaikui kambarį ar dalį kambario tik jo reikalingam;
- rodau vaikui, kad jis mylimas ne už pasiekimus;
- skiriu jam įpareigojančių darbų;
- padedu kurti asmeninius planus ir priimti sprendimus;
- pasiimu vaiką į keliones ir įdomias vietas;
- padedu vaikui bendrauti su kitais vaikais;
- niekada nesakau vaikui, kad jis blogesnis už kitus;
- nebaudžiu vaiko pažeminamas;

- aprūpinu vaiką knygomis ir medžiagomis jam užsiimti;
- nuolatos jam skaitau garsiai;
- mokau jį skaityti nuo mažumės;
- raginu jį išgalvoti pasakojimus ir fantazuoti;
- kasdien randu laiko pabūti su vaiku vienu du;
- leidžiu vaikui dalyvauti planuojant šeimos reikalus;
- nepašiepiu vaiko klaidų;
- nuolat pagiriu, bet niekada neliaupsinu be reikalo ar nenuoširdžiai;
- mokau jį bendrauti su suaugusiais;
- leidžiu vaikui žaisti su atliekomis, šiukšlėmis, neberekalingais daiktais;
- kalbu su juo visomis temomis;
- padedu jam pasirinkti vertas dėmesio TV laidas.

Parengė

dr. Raimondas Berkmanas

Vasaros mėnesiais atostogos ir lietuviams sportininkams

Atėjus vasarai, lietuvių sportinė veikla Chicagoje ir apskrityje Šiaurės Amerikoje apmirė. Ji turėtų atsigaivinti prasidėjus rudens sezonui, kada mūsikiškiai sporto entuziastai plačiau įsijungia į savo mėgstamų šakų kultivavimą.

Pirmenybių rungtynes vietinėje lygoje baigė "Lituanicos" futbolininkai, kurie šį sezoną pasirodė visai neblogai. Iš 8 pirmenybinių susitikimų jie laimėjo penkis, taigi surinko 15

didžiausias entuziastas jau spėjus gauti patalpas Jaunimo Centro rūmuose. Klubo nariai dalyvauja ir amerikiečių varžybose ir ten dažnai laimi prizines vietas. Tokių tarpe yra Aidas Pališkis, Remigijus Gorys, Regina Oraitė ir kiti. Neseniai čia atvažiavo du kartus pasaulio čempionų titulą iškovojoši Laima Jaunutienė, kuri padeda jaunesniems šios sporto šakos entuziastams. Rankų lenkimas dabar jau yra įtrauktas į Šiaurės

Chicago lietuvių sporto veikėjai Rimas Dirvonis (kairėje) ir Petras Petrulis kalbasi su aukštaūgiu krepšininku Nerijumi Karlikanovu, kuris grįžęs po studijų JAV įsijungė į Kauno "Žalgirio" komandą

taškų. Tačiau pridėjus ir rudens sezoną, kuomet dėl žaidėjų stokos buvo pralaimėtos keturios paskutinės rungtynės ir sugriebtai tik 7 taškai, visų pirmenybinių metų laimikis buvo gana liestas. Mūsikiškiai užėmė 6-tą vietą tarp 12-kos "Metropolitan" pirmosios lygos komandų.

Šiuo metu dar aktyvus yra Chicago lietuvių rankos lenkimo sporto klubas "Aidas", kurį įsteigė Lietuvoje bėgęs gana žymus sportininkas Saulius Rauskas. Šis klubas įkūrėjas ir

Amerikos lietuvių fizinio auklėjimo ir sporto sąjungos kultivuojamų sporto šakų sąrašą.

Chicago vis daugiau atvažiuoja žymesnių sportininkų iš Lietuvos. Vieni iš jų – laimi "žalias kortelės", o kiti čia atvyksta "ieškoti laimės", nes dabar tėvynėje daug kam nėra kuo dirbti ir nėra iš ko pragyventi.

Chicagoje neseniai atsirado Arvydas Pintinas, čia atvykęs su žmona ir dukrele. Jis tėvynėje yra pasižymėjęs kultūrizmo sporto šakoje.

Ed.Š

"Sporto" laikraščio apžvalgininkas Vladas Janiūnas pažįstamas ir mūsų tautiečiams

Chicago "Margučio" radijo programos klausytojams gerai pažįstamas sporto žurnalistas Vladas Janiūnas: jo pranešimus apie Lietuvos sportą išgirstame kiekvieną penktadienio vakarą. Jis yra nuolatinis Vilniuje išeinančio "Sporto" laikraščio apžvalgininkas.

VI. Janiūno apžvalgų, komentarų bei rašinių galima rasti kiekviename šio pagrindinio Lietuvos sporto laikraščio numerio. Beje, leidinys anksčiau rodėsi du kartus per savaitę,

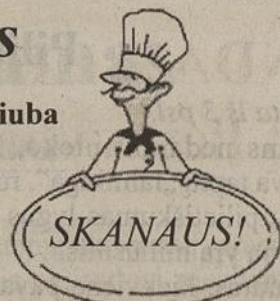
tačiau nuo liepos 1 d. išeina tris kartus per savaitę – pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais.

Šį laikraštį gali užsiprenumeruoti ir Amerikoje gyvenantys sporto mėgėjai. Norintieji gauti jo prenumeratą rašykite adresu: *Odminų g. 9, Vilnius*. Gana stambus yra laikraščio penktadienio numeris, turintis 16 puslapių. Laikraščio vyr. redaktorius – Aleksandras Kruskas, pavaduotoja – Marytė Marcinkevičiūtė.

Ed.Š

Sriubos

Čekiška žuvies sriuba

Karpis,
1.25 l vandens,
druskos,
40 g margarino,
40 g miltų,
1 valg. šaukštas acto,
100 g prieskoninių daržovių, sriubai tinkančių prieskonių.

Karpį išvirti. Išvirus supjaustyti smulkiais gabaliukais. Mil-tus išsukti su margarinu ir supilti į vandenį, kur virė žuvis.

Suberti ir prieskonines daržoves, virti 20 minučių. Baigiant virti, supilti actą, susmulkintą žuvį, sriubai skirtus prieskonius.

Alaus sriuba

0.75 l alaus,
70 g cukraus,
40 g margarino,
5 kiaušinio tryniai,
20 g sviesto,
druskos.

Užvirti alų kartu su cukru-

mi, druska ir margarinu. Trynius išplakti su trupeliu vandens iki baltumo. Plakiniu užpilti sriubą, bet neužvirinti, o tik pašildyti.

Valgyti su krosnelėje pakepta baltu duona.

Paskutinės "Lituanicos" vyrų futbolininkų rungtybės

Birželio 18 d. baigėsi "Metropolitan" lygos futbolo pirmenybės. Tą dieną buvo žaidžiamas 8-sis turas. "Lituanicos" vienuolikė sekmadienį turėjo keliauti į Lombard, IL, kur to miestelio Sunset Knoll parke laukė vietinė vienuolikė. Gaila, kad šeimininkai negalėjo sukomplektuoti

pilnos ekipos, tad jie pradžioje turėjo pasitenkinti tik 9 žaidėjais, vėliau – dešimčia, o už nesportišką elgesį pašalinus vieną jų futbolininką, vėl jų liko tik 9.

Taigi "Lituanicos" vyrams čia tebuvo tik gera treniruotė, nes varžovai buvo bejėgiai, nors kai kurie iš jų vis tiek stengėsi žais-

Lietuvos vyriausybė planuoja įteisinti kazino

Lietuvos Finansų ministerija pasiūlė Vyriausybei įteisinti lošimus kortomis, kauliukais, rulete, taip pat bingo ir totalizatorius. Tikimasi, kad per metus valstybė gautų apie 25 milijonus litų pajamų. Azartinių lošimų namus būtų leista steigti tik penkiuose miestuose: Vilniuje, Kaune, Klaipėdoje, Palangoje ir Neringoje. **Lietuvos žinios**

Auksučiuose steigiamas parodomasis ūkis

Šiemet iš JAV jau du kartus į Lietuvą buvo atvykęs aušrininko Jono Šliūpo sūnus Vytautas Jonas Šliūpas. Auksučiuose, Kuršėnų seniūnijoje, atgavęs tėvo žemę, jis steigia mokomąjį ir parodomąjį ūkį. **Lietuvos aidas**

Chicagos apylinkėse – daug lietuviškų gegužinių

Vasaros mėnesiais tautiečiai skuba į gamtą, į pramogas. Tantai geras laikotarpis ir gegužinėms, kurios turėtų būti ruošiamos lauke, o ne salose, kaip tai daro Chicago Šaulių namų priurktyose patalpose "gegužines" rengiantieji.

Daugiausia gegužinių gamtoje vyksta Lemonte – sodelyje prie Pasaulio Centro rūmų ar netolimaus esančių Ateitininkų namų. Populiariausios yra prie PLC ruošiamos programos.

Neseniai teko dalyvauti "Vaikų vartų į mokslą" būrelio suruoštoje gegužinėje, kuri sutraukė gana daug mūsų tautiečių iš arti ir toli. Gerai, kad PLC turi bažnyčią, kurion kiekvieną sekmadienį renkasi šimtai mūsų tautiečių. O po pamaldų – dauguma eina į gegužines, ten pavalgo, pasižėgė, pabendrauja, na ir, žinoma, pasilinksmina, nes čia groja muzika.

Tą sekmadienį įvykusi gegužinė buvo rengta labdariniam tikslui, kaip ir daugumas lietu-

Gegužinėse tiek jaunas, tiek vyresnius traukia loterijos stalai

Ed. Šulaičio nuotr.

viškų gegužinių ar kitokių organizacijų ruošiamų pramogų. Čia lėšos susidarė iš loterijos bilietėlių pardavimo, maisto, gėrimų.

Kadangi dar gegužinės lauke vyksta iki rugsėjo mėn. vidurio, tai dar bus nemaža progų atsilankyti ir kituose panašiuose

renginiuose gamtos prieglobstyje. O kas gi nenori praleisti popietę lauke, toliau nuo miesto, savųjų tautiečių tarpe? Ir dar palikti kokią dešimtinę dolerių geram tikslui. Visos mūsų organizacijos, ypač labdaringosios, juk tikisi mūsų tautiečių paramos! **Ed. Šulaitis**

"Microsoft" keičia "Windows" ir "Office" priežiūros politiką

Nuo 2000 m. rugsėjo mėnesio kai kurie klientai, norėsiantys telefonu gauti pagalbos iš "Microsoft", turės už tai sumokėti.

Kompanija pranešė, kad ji ruošiasi imti pinigų už kai kurių savo produktų priežiūrą, už kurią iki šiol nereikėjo mokėti. Nuo rugsėjo 14 d. "Microsoft Office" vartotojai gaus nemokamas konsultacijas tik susidūrę su dviem problemomis. Dėl vienos problemos galima teirautis skambinant keletą kartų. Iki šios "MS Office" vartotojai gaudavo nemokamą pagalbą.

Taip pat nereikės mokėti susidūrus su dviem problemomis, susijusiomis su "Windows 98"

ar "Windows 2000". Nemokamai ir neribotai bus galima konsultuotis tik pirmas 90 dienų po sistemos įdiegimo. Kaip sako "Microsoft", už "Windows 95" konsultacijas reikės mokėti bet kokių atvejų.

Pasibaigus nemokamoms konsultacijoms už kiekvieną kitą pagalbą reikės mokėti 35 dolerius. Naujoji politika įsigalios tą pačią dieną, kai "Microsoft" išleis "Windows ME" – naują vartotojo operacinę sistemą. Nemokamą pagalbą "Microsoft" teiks tik dėl "Internet Explorer" ir "Media Player".

Naujoji politika taikoma ne visoms "Office" ar "Windows" licencijoms – tik tom, kurios

įsigytos per internetą arba prekybos tinkle. "Microsoft" produktų, įdiegtų į naują kompiuterį, priežiūra, turės rūpintis kompiuterių gamintojai arba pardavėjai.

Manoma, kad keičiant produktų priežiūros politiką, norima nukreipti klientus į "Microsoft" tinklą, kur šią pagalbą jie susirastų patys. Vis daugiau klientų naudojasi internetu, norėdami gauti atsakymą į juos ištikusias problemas – štai per pastaruosius metus į "Microsoft" techninės pagalbos tinklą kreipėsi 140 milijonų klientų, šiemet šis skaičius, tikimasi, išaugs iki 200 milijonų.

NewsUSA

Lietuvos Vyčiai apdovanoti ordinais

Šiais metais keturi darbuotojai pavyzdžiai Lietuvos Vyčių organizacijos nariai buvo apdovanoti Lietuvos Didžiojo kunigaikščio Gedimino ordinais. Lietuvos Vyčių organizacijos garbės pirmininkė ir fondo pirmininkė Loretą Stukienę gavo šį garbingą ordiną viešėdama Lietuvoje, liepos 6 d., Mindaugo karūnavimo dieną (plačiau apie

tai "Darbininkas" rašė liepos 28 d. nr.). Lietuvos Vyčių 87-ojo suvažiavimo metu Kalifornijoje (liepos 27-30 d.) prezidentas Valdas Adamkus įteikė šį ordiną per iškilmingą suvažiavimo užbaigimo pokylį Lietuvos Vyčių padalinio "Pagalba Lietuvai" steigėjui ir garbės nariui Robertui Boris ir 133 k-pos narei iš Los Angeles ir Šlapelių

muziejaus įkūrėjai Gražutei Sirutienėi. 29 k-pos narei iš Newark, New Jersey, Rožei Šomkaitėi jau paskirtas ir netolimoje ateityje bus įteiktas Lietuvos nepriklausomybės medalis už jos veiklą padedant Lietuvai siekti nepriklausomybės.

Sveikiname mūsų apdovantuosius Lietuvos Vyčius! Džiaugiamės ilgamete jų veikla, didžiuojamės jų pasiekimais. Jie tikrai verti mūsų visų pagarbos.

Regina Juškaitė-Svobienė

Britų mokslininkai nustatė, kad vaikams, kurių mamos yra vyresnio amžiaus, didėja rizika susirgti diabetu.

Profesorius Edwin Gale su kolegomis iš Bristolio Southmead ligoninės nustatė, kad yra ryšys tarp motinos amžiaus ir vaiko rizikos susirgti šia liga. Rizika didėja, jei vaikas yra pirmagimis, tačiau kuo daugiau vaikų pagyvenusios moteris yra pagimdžiusi, tuo mažesnė galimybė, kad jos atžala gali sirgti cukralige. E. Gale, ištyręs 1375 Oksforde ir jo apylinkėse gyvenančias šeimas, kurios turėjo šia nepagydomą ligą sergančių vaikų, nustatė, kad tikimybė jiems susirgti diabetu padidėja 25 % per penkerių metų laikotarpį. Tėvo amžius taip pat turi reikšmės, nors ne tiek daug, kiek motinos. Per kiekvienus penkerius metus galimybė, kad vaikas gims sirgdamas diabetu, yra tik 9 %. Tai nėra naujas atradimas, kadangi jau iki tol buvo nustatyta, kad moterims, gimdančioms vaikus 35-rių metų ir vyresnėms, padidėja rizika susilaukti palikuonių su cukralige. Šiuo metu Didžiojoje Britanijoje yra 1,4 milijono diabetu sergančių žmonių, iš kurių 20 tūkst. – jaunesni nei 20 metų.

Mokslininkai iš Emory Universiteto, JAV, sukūrė smegenų ideklus, kurie leidžia mintimis valdyti kompiuterį. Tai tuščiaviduriai stikliniai kūgiai, kurie įterpiami į smegenų dalį, valdančią procesus. Du neįgalūs savanoriai sutiko, kad jiems į smegenis būtų įdėti šie aparatai. Bandydami įsivaizduoti, kad judina kūno dalis, jie gali keisti pelės žymeklio padėtį kompiuterio ekrane. Taip jie gali ką nors „pasakyti“ aplinkiniams. Pavyzdžiui, kompiuterio balsu ištarti frazes: „aš noriu gerti“ arba „prašom išjungti šviesą“. Mokslininkai tikisi, kad patobulinus technologiją, pacientai galės atlikti daug sudėtingesnes užduotis, pavyzdžiui, pajudinti dirbtinę galūnę. Implantai yra rašiklio šrato dydžio. Jie suteptami medžiaga, skatinančia nervų ląsteles augti. Per kelis mėnesius nervų galūnės įauga į rutuliukų vidų ir prisijungia prie ten esančių elektrodų. Po kiaušų įrengtas dažnio moduliacijos siųstuvai siunčia signalus iš smegenų į kompiuterį. Šie prietaisai veikia be baterijų. JAV vyriausybė pažadėjo paremti projektą, kad mokslininkai galėtų testuoti eksperimentus dar su trim pacientais. Mintimis valdomas kompiuteris taip pat gali padėti žmonėms, kenčiantiems nuo streso sukeltų ligų. Londono Royal Free Hospital gydytojai bandė žaizdą gydyti 40 pacientų, sergančių žarnyno liga, kurią sukėlė patirtas stresas. Manoma, kad nuo šios ligos kenčia 15% Didžiosios Britanijos gyventojų. Terapijos metu medicinos sesuo pacientą prijungia prie melo detektoriaus. Paciento tikslas – menamajame žarnyne pasiekti raudonais burbulais pažymėtas dujų susikaupimo vietas. Melo detektorius stebi, ar pacientas tikrai atsipalaidavo. Kai pacientas pasiekia tikslą, jam kompiuterio ekrane rodomas peizažas su tekančiu upeliu. Upelis simbolizuoja gerą žarnyno darbą. Dvejus metus trukusių tyrimų metu nustatyta, kad daugeliui pacientų pakanka keturių pusvalandžio trukmės seansų.

Škaitytojai rašo "Darbininkui"

Dėl kompensacijos buvusiems priverstiniai darbininkams Vokietijoje

Didžiai gerb. "Darbininko" redaktorau,
Šių metų liepos mėnesio bėgyje abu Vokietijos parlamento rūmai priėmė įstatymą dėl vienkartinės piniginių kompensacijos asmenims, kurie Antrojo Pasaulinio Karo metu buvo priverstiniai darbininkai Vokietijoje (*Zwangsarbeiter/Ostarbeiter*).

Apgailestautinai tarp kompensuotųjų asmenų sluoksnių susidarė įspūdis, kad mirusiųjų priverstinių darbininkų įpėdiniai visais atvejais nepaveldi teisės į šią vienkartinę kompensaciją. Tačiau iš tikrųjų yra kitaip. Tais atvejais, kai buvęs priverstinis darbininkas mirė vėliau negu 1999 m. vasario mėn. 15 d., jo įpėdiniai turi teisę gauti tą kompensaciją, kurią mirusysis būtų gavęs, jei nebūtų miręs.

Paveldėjimo teisių tvarka yra to Vokietijos įstatymo (straipsnis 13/1) nustatyta sekančiai:

a) žmona (vyras) ir vaikai lygiomis dalimis; b) jei nėra žmonos (vyro) ir vaikų – anūkai ir anūkės; c) jei taip pat nėra anūkų ir anūkių – tada broliai ir seserys; d) jei ir brolių ir seserų nėra – tada testamentu išvardinti įpėdiniai.

Mano kuklia nuomone, yra labai svarbu, kad buvę priverstiniai darbininkai ir darbininkės Tamstos skaitytojų gretose būtų apie šį reikalą teisingai painformuoti, aš taip pat tikiuosi, kad ir kiti lietuviški periodiniai leidiniai JAV ir Kanadoje perspausdins šitą laišką.

Pagarbiai,

Advokatas Josef Griliches, J.D.

Naujas vaistas nuo reumato pernelyg brangus

Medikamentas, kurio veiklioji medžiaga TNF-alfa, slopina uždegimą skatinančias molekules, sukelia stublinantį pagerėjimą gydant chronišką reumatoidinį artritą. Medikamentas neturi stipraus pašalinio povei-

kio ir gali sulaukyti kartu vykstantį kaulų irimą, aiškino gyd. J. Zeeper iš universitetinės Benjamin Franklin klinikos. Tačiau gydymas naujuoju medikamentu pasirodė esąs per brangus.

NewsUSA

Pilietiškas

(atkelta iš 3 psl.)

patiems nedarant nieko, kad Lietuva taptų „laiminga“, rodo, kad jų pilietiškas lygus nuliui arba yra minusinis.

Gandras, kiekvieną pavasarį sugrįžtantis iš Pietų Afrikos, kokius nors Bambininkus, kur yra jo lizdas, gali būti laikomas idealiu mistinio patriotizmo pavyzdžiu. Tačiau tai nereikia, kad patriotizmas nereikalingas. Be abejonės, pats pirminis ir giliausias pilietiško pagrindas yra būtent patriotizmas. Piliētis graikas, be abejonės, buvo ir savo miesto patriotas; na ir pats šis žodis kilęs iš Romos Respublikos laikų. „Patria“ yra tėvų žemė, pats brangiausias dalykas pasaulyje kiekvienam mirtingajam.

Rinkimai vyksta visokiuose Bangladešuose, Iranuose, Filipinuose ir net Afrikos džunglių šalyse. Tačiau tai grynusia komedija, karikatūriškas Vakarų pamėgdžiojimas, ir pirmiausia todėl, kad tose iš esmės despotiškose šalyse nėra aktyvių piliečių.

Pažiūrėkime į faktus. Pirmiausia tai studentija, aktyviausia politinė jėga daugelyje Vakarų ir net Rytų šalių. O dabar pažvelkime į Lietuvos studentiją, ir mus iš karto apims liūdesys ar net neviltis. Mūsų studentija ir jaunimas politiniu ir pilietiniu požiūriu yra absoliutūs moliuskai. Per dešimt sąlyginės laisvės metų jie nesugebėjo surengti nė vienos savarankiškos politinės akcijos, jei tokia akcija nelaikysime „Sergio šventės“ ir šlykščių darymų Tangomanijos stiliumi. Vadinasi, galime spėti ir net progno-

zuoti, kad Lietuvos ateitis politiniu ir politinės laisvės požiūriu yra visiškai beviltiška. Dabartinė studentija, jau nekalbant apie kitą jaunimą, yra ideali medžiaga despotizmui. Juk jei mūsų studentai yra politiniai moliuskai dabar, kai pati jaunystė dovanuoja drąsą ir laisvės troškimą, tai, pradėję auginti pilvą, jie taps triskart didesni moliuskai.

Antra aktyvių piliečių dalis paprastai telkiasi apie politines partijas. Kokia padėtis – šiuo požiūriu – Lietuvoje? <...> Štai jau keleri metai matau tą patį beviltišką vaizdelį: iš visų strateginių institucijų respondentai labiausiai „pasitiki“ prezidentu, o paskutinėje vietoje, be išimčių, visada būna politinės partijos. Prezidento sindromas rodo grynai vergišką, autoritarinę mąstyseną, – juo pasireiškia „tautos vado“, piemens, o iš esmės autoritarinio diktatoriaus ilgesys.

Šiuo metu Lietuvos politinė ir ypač ekonominė padėtis yra labai prasta, jei ne katastrofiška. Per dvejus metus konservatoriai įrodė, kad jie visiškai nesugeba valdyti šalies. Jau šių metų pabaigoje galime laukti valstybės bankroto, o gal ir socialinės katastrofos. Lietuvos nebegalima valdyti vien „žiauriomis akcijomis“, t.y. bolševikiniais metodais, na o dabartinė „valdančioji dauguma“ nieko kito nesugeba. Mums nebėra kitos išeities – tik aktyviai parodyti savo pilietinę drąsą ir pilietinį aktyvumą, kaip tai jau padarė smulkieji prekybininkai.

Straipsnis skelbiamas sutrumpintas

Kauno valstybinis

Vytauto Didžiojo Universitetas antrosios bolševikinės okupacijos metais

(atkelta iš 2 psl.)

pedagogai patriotai savo asmeniniu pavyzdžiu auklėjo mus ištikimybės tautai ir Tėvynei dvasioje, ruošė jaunus specialistus, pasiryžusius dirbti pavergtos Lietuvos labui. Šiandien, po 50 metų, su didžia pagarba prisimenami pedagogai patriotai A. Bistrickas, V. Klimavičius, pulk. J. Listopadskis, J. Macevičius, J. Mikuckas, B. Petrulis, S. Vasauskas ir kt., kurie sunkią valandą savo žvilgsniu, vienu kitu žodžiu padėdavo atgauti pusiausvyrą, atrodo, beviltiškoje padėtyje. Ačiū jiems, patikimiems „reakcijos tvirtovės“ ramsčiams.

Viename iš partinių susirinkimų nevykėlis partorgas skun-

dėsi: „(...) Universitete viešpatuoja nacionalistinės nuotaikos. Mūsų aktyvas neturėjo drąsos atvirai ištotti, užpulti, užgniaužti tokias nuotaikas. Ir visi sovietiniai žmonės, net komunistai, čia praradavo drąsą, susigūždavo, nutildavo...“ Universitetas išliko komunistų siaubu, „reakcijos tvirtove“ todėl, kad jame darbavosi ir mokėsi nepriklausomoje Lietuvoje išauklėti patriotai. Garbė Kauno valstybinio Vytauto Didžiojo Universiteto profesoriams, dėstytojams, administracijos darbuotojams ir studentams, kad jų pilietinės pozicijos dėka ir juodžiausioje vergijos naktėje Universitetas išliko „reakcijos tvirtove“.

Kviečiame visus taupyti ir skolinti iš
lietuvių įsteigto ir vadovaujamo

SCHUYLER SAVINGS BANK

24 Davis Ave.

Kearny, New Jersey 07032

Bankas švenčia 75-erų metų sukaktį!

Pilnas ir draugiškas patarnavimas, įskaitant

* Taupymo sąskaitas, sertifikatus ir IRA

* Čekių sąskaitas - asmeniškai ir komercines

* Paskolas - namų, namų remonto,

Home Equity ir automobilių

* ATM naują mašiną ir korteles

* Tiesioginį pinigų deponavimą

Patogios darbo valandos,

pilnai Federalinės valdžios apdraustos sąskaitos

Kalbame lietuviškai...

Mūsų telefonai: (201) 991-0001

arba skambinkite mums nemokamai:

1-888-SCHUYLER (1-888-724-8953)

Rado naują planetą

Tarptautinė mokslininkų grupė paskelbė, jog gretimos žvaigždės sistemoje rasta nauja planeta - ji tokia ryški, jog matoma net paprasta akimi. Ši planeta bevardė planeta sukasi aplink Eridano Epsilon žvaigždę. Beje, ši žvaigždė yra arčiausiai mūsų Saulės sistemos, be to, ji turi planetą, kuri matoma ir be teleskopo ar žiūronų. Jei tokiame nuotolyje nuo žvaigždės esama tokios ryškios planetos, gali būti, kad Eridano Epsilon žvaigždės sistemoje yra ir mažesnių planetų, - tokių kaip Žemė, kuri gal yra arčiau žvaigždės ir kurioje galbūt esama gyvybės, gal net protingos gyvybės. Manoma, kad naujoji pla-

neta yra kiek didesnė už didžiausią Saulės sistemos planetą Jupiterį. Eridano Epsilon sistemos planeta sudaryta iš dujų, aplink žvaigždę ji apskrieja per septynerius metus. Esama vilties, kad tokių mažesnių planetų gali būti ir Eridano Epsilon sistemoje. Naujoji planeta buvo stebima keturiais teleskopais ir trimis skirtingais metodais. Eridano Epsilon yra ryški žvaigždė, nesunkiai randama dangaus kūnų stebėtojų. Atidžiau pasižiūrėjus, greta jos matyti ir mažesnė švieselė - planeta. Tai jau 41-oji planeta, rasta už Saulės sistemos ribų. Tris planetas rado Texas Universiteto Austin astronomai.

NewsUSA

2000 vasarą visi keliai veda į

VILNIŲ

Pigiausios skrydžių kainos

Finnair ir kitomis oro linijomis iš

New Yorko Chicago

Floridos Clevelando

Detroito Bostono

Los Angeles ir kitų miestų

* Mašinų rezervacijos

* Viešbučiai

* 9 ir 14 dienų kelionės po Lietuvą

--- Prašykite mūsų brošiūros ---

Vytis Travel

40-24 235 St.

Douglaston, NY 11363

Tel.: 718-423-6161

800-778-9847

Fax: 718-423-3979

e-MAIL: VYTTTOURS@EARTHLINK.NET
web site: www.vytistours.com

Atlantic Express corp.

800 - 775 - SEND ▼ 1-888-205-8851

Garantuotas, greitas ir saugus

siuntinių pristatymas

nuo DURŲ iki DURŲ

Siuntiniai pasieks gavėją per 6 savaites,
o oro paštu - per 14-a darbo dienų

LIETUVA, LATVIJA, ESTIJA, BALTARUSIJA, RUSIJA

ATLANTIC EXPRESS CORPORATION
AUGUST - SEPTEMBER PICK-UP SCHEDULE

August 25	Philadelphia, PA	11-12 noon
	Baltimore, MD	4-5 pm
August 26	Brooklyn, NY	12-1 pm
September 5	New Haven, CT	12-1 pm
	New Britain, CT	2-3 pm
	Waterbury, CT	4-5 pm
September 7	Elizabeth, NJ	11-12 noon
	Kearny, NJ	1-2 pm
	Paterson, NJ	3-4 pm
September 8	Philadelphia, PA	11-12 noon
September 9	Brooklyn, NY	12-1 pm
September 12	Putnam, CT	1-2 pm
September 19	New Haven, CT	12-1 pm
	New Britain, CT	2-3 pm
	Waterbury, CT	4-5 pm
September 21	Elizabeth, NJ	11-12 noon
	Kearny, NJ	1-2 pm
	Paterson, NJ	3-4 pm

For more information please call:
1-888-615-2148 or 1-888-205-8851

ECONOMY AIRFARES TO VILNIUS

New York-Vilnius-New York \$699 r.t.

One way to Vilnius \$420

FREGATA TRAVEL

250 West 57th Street, 1211

New York, NY 10107

Tel.: (212) 541-5707

VILTIS - Hope

LITHUANIAN RELIEF PARCEL, INC.

368 West Broadway, Boston, MA 02127.
Tel. (617) 269-4455 Fax. (617) 269-4836

● VISŲ SIUNTĖJŲ DĖMESIUI: Tikimės, kad visi mūsų siuntėjai jau yra gavę paštu naujus siuntinių surinkimo tvarkaraščius. Kaip ir pernai, siuntinių surinkimo datos yra sudarytos visiems 2000 metams, papildomo datų siuntimo paštu rudenį nebus. Jeigu jūsų adresas pasikeitė ir negavote naujo tvarkaraščio ar norėtumėte gauti papildomų tvarkaraščio kopijų, prašome kreiptis į "Vilties" įstaigą. Siuntinių surinkimo ir kontenerių datos bus taip pat skelbiamos "Darbininko" laikraštyje.

● Labdaros siuntiniai per GIFT OF HOPE programą

● Perkraustymo į Lietuvą paslaugos

● Pinigų persiuntimas į Lietuvą

● Pigios telefono paslaugos

● Telefono kortelės skambinti į Lietuvą

● Siuntinių persiuntimas iš Lietuvos į Ameriką (tik didesniais kiekiais)

● Perkraustymas iš Lietuvos į Ameriką

● Komercinės siuntos iš Lietuvos į Ameriką

Lietuviai esame visi -
Lietuvių Fonde ar esi?

14911 127th Street
Lemont, IL 60439
Tel.: (630) 257-1616
Fax.: (630) 257-1647

LITUOVIŲ FONDAS LITHUANIAN FOUNDATION

Santrumpos: atm. įm. = atminimo įrašas, pavardė po dvitaškio = aukotojas, įm. = įmokėjo, asm. = asmuo, suma po pavardės = įnašų iš viso.

2000 m. gegužės mėn.

1 x \$25 – Kučiauskienė Kunigunda atm.: įm. Holz Keith ir Andrea, \$2,075.
2 x \$50 – Daugėla Kazys (miręs) ir Stasė, \$450; Noreikienė Marija, \$800.
2 x \$100 – Kłosis Walter, \$975; Šaltienė Žydrė, \$100.
1 x \$250 – Milleris dr. Paul, \$2,250.
1 x \$500 – Mašalaitis Putinas ir Aniliora, \$600.
1 x \$14,000 – Masiokienės Kolupailaitės Evelinos ir Masioko Broniaus lituanistų studentų šalpos fondas: įm. Masiokienė Filomena, \$20,000.
1 x \$72,003.50 – Mikšio Povilo A. stipendijų fondas: testamentinis palikimas, \$301,003.50.
Iš viso \$87,078.50

2000 m. birželio mėn.

1 x \$10 – Radzavich Family: Wolff Valeria, \$15.
1 x \$25 – Lietuvių Padėkos Paminklo Fondas: įm. Dačys Aldona, \$9,665.
2 x \$50 – Ambraziejus Andrius, \$150; Motiejūnas Jonas atm. in.: Morrison Michael ir Jeannette, \$50.
2 x \$100 – Mažeika Boleslovas atm. įn.: Mažeika Emilija, \$200; Žemaitis ambasadorius Algirdas ir Vanda, \$100.
1 x \$380 – Kučiauskienė Kunigunda atm.: Dėdinas dr. Jonas ir Nijolė \$200, Baltimore Dept. of Veterans Affairs Medical Center \$80, Dainos Choras \$50, Buivyus Justinas ir Danguolė \$25, Sakamoto-Wengel Steven ir Joy \$25, \$2,455.
1 x \$1,235 – Mickevičienė Marija atm. įn.: Mackiewicz Antoni ir Fara \$200, Miller Freeman, Inc. \$200, Banaitis Sigitas ir Daiva \$150, Aukštuolis Mečys ir Genutė \$100, Aukštuolis Vytautas ir Natalija \$100, Cole Sam ir Dorothy \$100, Kalnietis Jonas ir Jadvyga \$50, Tack Jim ir Regina \$50, Norsk Pacific Steamship Co. \$50, Conenna Tommaso ir Dalia \$40, Ječius Kęstutis ir Dalia \$30, Aukštuolis Rimantas ir Vita \$25, Kučas Viktoras ir Regina \$25, Landsbergis Algimantas ir Teresė \$25, Vidžiūnas Ramūnas ir Kristina \$25 ir 4 kt., \$2,005.
1 x \$5,000 – X, \$8,550.
1 x \$10,000 – Veliaus Kurto fondas: įm. Velius Kurtas, \$10,000.
Iš viso \$16,950.00.

Lietuvių Fondo pagrindiniam kapitalui gauta aukų iki 2000.VI.30 – 10,168,791 dol. Gautomis palūkanomis parėmė lietuvišką švietimą, kultūrą, jaunimą 6,681,673 dol. Palikimais gauta \$5,204,692 dol.

Padarykite testamentus ir bent dalį turto palikime Lietuvių Fondui: LITHUANIAN FOUNDATION, INC., A NOT-FOR-PROFIT TAX EXEMPT ILLINOIS CORPORATION. *Visi remkime Lietuvių Fondą, nes Lietuvių Fondas remia lietuviybę.*

“Pagalba Lietuvai” praneša

1998 m. pradžioje iš Vilniaus arkivyskupo metropolito Audrio Bačkio buvo gautas prašymas paskirti pinigų išlaikyti klierikams ir skirti stipendijoms. Pradėta statyti kunigų seminarija – Šv. Juozapo seminarija Vilniuje, kuri atvėrė duris ir buvo inaugurata 1998 m. rugsėjo 14 d. Ši seminarija priima kandidatus iš visos Vilniaus banžnytinės provincijos (Vilniaus, Panevėžio ir Kaišiadorių vyskupijų). 1998 m. seminarijoje studijavo 69 kandidatai, du – Romoje, vienas – Prancūzijoje. Išlaikyti visus klierikus Vilniaus arkivyskupijoje nelengva. Vieno klieriko išlaikymas vieneriems metams kainuoja 2,000 JAV dol. Dauguma žmonių tiki, kad Lietuvai šiandien labiausiai reikalingas dvasinis atsinaujinimas. Gerai paruošti kunigai gali priimti šį iššūkį. Šis prašymas buvo šiltai priimtas Lietuvos Vyčių 85-ame suvažiavime ir atsirado tokių narių, kurie išpareigojo globoti Vilniaus arkivyskupijos klierikus. Šis naujas “Pagalba Lietuvai” projektas buvo taip ir pradėtas ir šiuo laiku dar tęsiasi.

Iki šiol taip buvo globojami 27 klierikai, jiems apmokėta vieta metinė stipendija (1998-1999 ir 1999-2000 m.). Malonu pranešti, kad viena dosni vyte, Anne T. Baronas, paaugojo net 3,600 Bellsouth akcijų, kurių vertė siekė daugiau negu

121,000 JAV dol. Jos tėvelių atminimui buvo įsteigtas Baronas šeimos fondas šventiniams kunigams toliau tęsti mokslus. Iš 107 aukų gauta virš 15,000 JAV dol. paremti seminariją ir klierikus.

Arkivyskupas metropolitas Audrys Bačkis praneša, kad š. m. spalio 7 d. bus įšventinta 10 kunigų, ir tai bus pirmieji šios seminarijos vaisiai. 2000-2001 mokslo metais studijuos virš 70 klierikų. Priimta 20 naujų kandidatų. Arkivyskupas Audrys Bačkis dėkoja “Pagalba Lietuvai”, Lietuvos Vyčiams ir visuomenei už nuolatinę dosnią finansinę paramą.

Kviečiame visuomenę ir toliau remti mūsų projektą. Kiekviena Jūsų auka yra svarbi ir reikalinga ir bus mielai priimama. Auką galite siųsti: Regina Juškaitė-Svobienė, President, Aid to Lithuania, Inc., 1594 Beaupre Ave., Madison Heights, MI 48071-2622. Dėl smulkesnių informacijų galite ir paskambinti: tel. (248) 547-2859, faksas: (248) 547-0982, arba e-paštas: Rjuskasvoba@cs.com. Žinome, kad čia, Amerikoje, gyvenantiems lietuviams rūpi Lietuvos Bažnyčios ateitis. Prašome visus padėti ugdyti naujus Lietuvos kunigus. Visų bendromis jėgomis ir pastangomis galėsime paremti Vilniaus arkivyskupiją. Iš anksto dėkojame.

Regina Juškaitė-Svobienė

Worcester, MA

Labdaros renginys

Nekalto Marijos Prasidėjimo vienuolijos Putname rėmėjai spalio 1 d., sekmadienį, 1 val. p.p. Maironio Parko didžiojoje salėje rengia koncertą ir pietus.

Koncertą atliks Vyrų sekstetas iš Bostono, žinomas ne tik Naujojoje Anglijoje, bet ir už jos ribų: Chicagoje bei Kalifornijoje. Dažni svečiai mūsų lietuviškame telkinyje visiems gerai pažįstami. Jų vadovė – Daiva Navickienė.

Ne tik gėrėsime gražiabalsių vyrų dainomis, akordeonistas Romas Drazdauskas iš Putnamo linksminis auditoriją savo muzikos garsais.

Pietus paruoš rėmėjos. Jos

puikios šeimininkės, visus svečius pavaišins, o atvykusios seselės praturtins lietuviška rugine duonele ir pyragais.

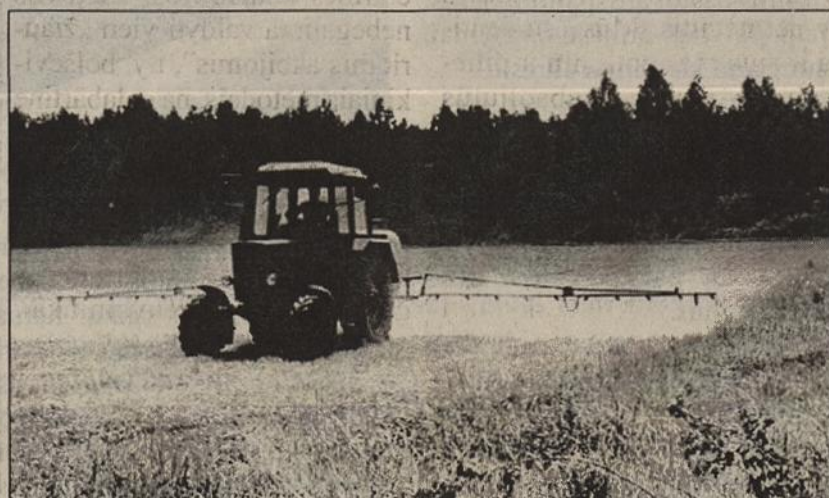
Tai pirmas renginys pradedant rudens kultūrinę veiklą. Bus malonu visiems susitikti, pasidalinti praleistos vasaros išpūdžiais ir paremti seselių vienuolijos darbus, kurių jos turi apčiai ne tik Amerikoje, bet ir Lietuvoje.

Rengėjai, ypač rengėjos, nes jos daugiausia dirba, nieko kito iš jūsų neprašome – tik pakvieskite draugus, pažįstamus ir patys atvykite! Visi kartu su seselėmis pabendrausime šventiškoje sekmadienio dvasioje. J.M.

Didelę paramą gaus Aukščių projektas

Lietuviškos spaudos dėka visuomenė kelerių metų bėgyje buvo supažindinta su Aukščiųose (tarp Kuršėnų ir Gruzdžių) steigiamo pelno nesiekiančio Parodomąjo ūkio ir miškingo ekologinio tvarkymo centro tikslais. Įvairiais aprašymais, fotografijomis, pokalbiais su ame-

Universiteto talkininko Lawrence Clement pažinties, ūkininkas sutiko visus ūkio padargus (25 stambius vienetus: traktorius, kūlimo ir sėjimo mašinas, plūgus, akėčias, purkštuvus ir pan., virš 50 smulkesnių ūkio įrankių ir 8 km drėkinimo vamzdyno su siurbliais) po rudeninio derliaus

Aukščių laukuose purškiamos trąšos ant rapsų (iš kurių gaminamas Canola aliejus) K. Clement nuotr.

rikičiais mokslininkais, kurie savanoriškai gelbsti steigiant Centrą, visuomenė suprato projekto svarbą Lietuvos mažažemių ūkininkų gerbuvio kėlimui. Daugelis asmenų, tiek lietuvių, tiek amerikiečių, sumanymą labai dosniai, net pakartotinai, rėmė pinigineis aukomis. Visiems geradariams didelis ačiū.

Dabar pranešame malonią naujieną apie pirmąją labai stambią paramą, kurią Aukščių projektas gaus šį rudenį. Kalifornijoje gyvenantis vokiečių kilmės ūkininkas, sulaukęs pensininko amžiaus, likviduoja 380 akrų dydžio, pelningai vestą ūkį, kuriame augino kviečius, kukurūzus, sėmeninius linus, pomidorus ir įvairias daržoves. Dėka mūsų amerikiečio Kalifornijos

nuėmimo paaugoti Aukščių projektui. Tai didelė dovana, arti pusės milijono dol. rinkos vertės.

Ūkio padargai ir dalys bus pervežtos trijuose 40 pėdų ilgio talpintuvuose ir tai kaštuos virš \$30,000. Talpintuvai liks Aukščiųose, nes bus panaudoti kaip sandėliai.

Tikimės, kad ir lietuviškieji fondai bei visuomenė ir toliau rems šį reikalingą dosniomis aukomis, kurias galima nurašyti nuo valdžios mokesčių. Šios pelno nesiekiančios labdaringos organizacijos adresas: *The Aukštųjų Foundation, 2907 Frontera Way, Burlingame, CA 94010*. Daugiau žinių elektroninėje svetainėje (website): <http://home.earthlink.net/~sluipas-vyt/auksuciai.htm>

Tarptautinis visuomeninis tribunolas skelbia antrą sesiją ir laukia komunizmo gynėjų

(atkelta iš 1 psl.)

nusikaltimų įvertinimas” organizacinio komiteto būstinėje (Gedimino pr. 15, Vilnius, tel.: 22-71-12, faksas: 22-71-11).

Gynėjais (advokatais) gali būti asmenys, turintys aukštąjį išsilavinimą, pateikę asmens dokumentą, aukštojo mokslo baigimo diplomą, duomenis

apie darbo stažą.

Organizacinis komitetas laukia gynėjų ir tikisi, kad demokratinėje visuomenėje nebus jokių išpuolių prieš asmenis, dalyvaujančius tribunolo sesijoje, nes nuo senovės Romos laikų galioja principas, kad teisėjai privalo išklausti abi puses. ELTA

Mielai ir nuoširdžiai kaimynei

A.†A.

SADIE BALČIŪNIENEI

atsiskyrus nuo mūsų, su giliausia užuojauta jos dukrelei MARIJAI ir visiems artimiesiems, liekame

Aldona ir Antanas Kalvaičiai
Ona ir Narimantas Karašos
Anna Žindžius

Aukos “Komunizmo nusikaltimų įvertinimo” fondui

JAV LB-ės Vakarų Apygardos pirmininkė Angelė Nelsienė valdybos vardu nuoširdžiai dėkoja visiems mieliems aukotojams, kurių dėka prisidėsime prie “komunizmo nusikaltimų įvertinimo” dokumentų paskelbimo po platųjį pasaulį.

Nužudyti, nukankinti ir ištremti bei kalinti lietuvių ir kitų kančios bus įamžintos ateities kartoms.

Dar kartą ačiū!

Aukojusių sąrašas

Po 200 dol. – Bronius Stančikas, Los Angeles, CA; Gražutė Sirutienė, Santa Monica, CA; po 115 dol. – Vytautas Vidugiris, Palos Verdes, CA; po 100 dol. – Ingrida Jodelė, Hermosa Beach, CA; Vitalis Lemberantas, Santa Monica, CA; Monika Lemberantienė, Santa Monica, CA; Romas ir Angelė Nelsai, Fullerton, CA; Egidijus ir Vida Radveniai, Los Angeles, CA; Algis ir D. Ratkelis, Laguna Beach, CA; Algis ir Angelė Raulinaičiai, Burbank, CA; Eugenijus ir Irena Vilkai, Valencia, CA; po 70 dol. – Vincent Anelauskas, Los Angeles, CA; po 50 dol. – Zigmas Brinkis, Los Angeles, CA; Antanas ir Emilija Daukantai, Santa Monica, CA; Ema Dovydaitis, Los Angeles, CA; Juozas ir Elena Kojeliai, Santa Monica, CA; Stasė Korienė, Irena Raulinaičienė, Glendale, CA; po 30 dol. – Salome Nyerges, Santa Monica, CA; po 25 dol. – G.V. Jatulius, Woodland Hills, CA; Izabelė Oksienė, Los Angeles, CA; Algirdas Sekas, Huntington Beach, CA; po 20 dol. – Vincas Anelauskas, Los Angeles, CA; Rimtautas Dabšys, Los Angeles, CA; Dalia Jasiukonis, Los Angeles, CA; Danutė Kaške-
lienė, Los Angeles, CA; Dana Mitkus, Los Angeles, CA; Antanas ir Dalilė Polikaičiai, Westlake, CA; Kazys ir Eugenija Prišmantai, Vista, CA; Janina Rukšėnas, Los Angeles, CA; Salomėja Šakienė, Los Angeles, CA; Montė Sodeika, Torrence, CA; Vytautas Zelenis, Reseda, CA; po 10 dol. – Birutė Tompauskienė, Los Angeles, CA; Alė Vilčinskienė, CA; po 5 dol. – Paulius Gražulis, Canoga Park, CA; Aldona Venckūnienė.

P. S. Jeigu dar neatsiliepėte mūsų prašymą-laišką – dar nevėlu. Jūsų aukos labai laukiamos! Jas siųskite iždininkui Monte Sodeikai, 22602 Juniper Ave., Torrence, CA 90505.

Aukščiųose statomas ūkvedžiui namas iš vietinio miško rąstų V. Šliūpo nuotr.

Turistų vilionės

Molėtų rajone Videniškiuose naujam gyvenimui rengiamasi prikelti vieną iš trijų buvusių Lietuvoje bastioninių pilių. Tai

viliotų turistus ne tik iš Lietuvos, bet ir iš Europos. Lietuva ir jos kaimas iš to turėtų nemažai naudoti, tačiau vietos gyventojai geriau rinkęsi įprastą ramybę.

MIRTIES PRANEŠIMAS

A.†A.

NATALIJA KIAUŠIENĖ-STAKNYTĖ

mirė š. m. rugpjūčio 4 d. Elizabeth, New Jersey. Buvo gimusi Bloomfield, NJ; gyveno Lietuvoje: Palangoje, Kaune; Lenkijoje ir Amerikoje - New Jersey. Buvo našlė Jono Kiaušo.

Nuliūdime liko keturias dukters ir vienas sūnus: Ruta Hoffa, Lilia Solish, Leonardas Kiaušas, Angelė Kiaušaitė, Danutė Sucich; 7 anūkai ir 6 proanūkai. Taip pat liko 5 broliai: Edwardas, Vincas, Pranas, Jonas ir Algirdas (Stakniai); Liko ir 3 seserys: Isabel Horton, Eleonora Pugh ir Danutė Harmon-Tupikas.

Duktė Angelė Kiaušaitė

DARBININKAS

341 Highland Blvd.
Brooklyn, NY 11207

E-mail: Darbininka@aol.com

Redakcija (718) 827-1352
Redakc. FAX .. (718) 827-2964
Administr. (718) 827-1351

Spaustuvė (718) 827-1350
Vienuolynas ... (718) 235-5962
Vyskupas (718) 827-7932
Salė (kor.) (718) 827-9645
Salės adm. (718) 235-8386

Vysk. Paulius A. Baltakis, OFM, liepos 23 d. iš Lietuvos grįžo į savo rezidenciją Pranciškonų vienuolynė Brooklyn, NY.

Vysk. P. A. Baltakis, OFM, kalendorius

Rugsėjo 7 - Toronto, Ont. - diakono L. Žukausko, OFM, šventimai.

Rugsėjo 8 - 10 - Montreal, Que., Aušros Vartų parapijos 50 metų sukaktis.

Rugsėjo 17 - Toronto, Ont. - kunigo L. Žukausko, OFM, šventimai.

Spalio 8 - Putnam, CT, LKR Šalpos metinis posėdis.

Tautos Fondo tarybos posėdis įvyks š. m. rugpjūčio 26 d. Tautos Fondo patalpose, 351 Highland Blvd., Brooklyn, NY. Bus skirstoma parama ir svarstomi kiti svarbūs Tautos Fondo reikalai, ypatingai TF mokyklų idukrinimo programa. Tautos Fondo Tarybos pirmininkas yra Jonas Valaitis, Valdybos pirmininkas - Algis Vedeckas.

Tėv. Stepono Ropolo, OFM, mirusio š. m. liepos 27 d. St. Petersburgo, FL, šviesiam atminimui Marytė Šalinskienė-Shalins skiria 100 dol. Kretingos labdaros valgyklai.

Višpaties Atsimainymo parapijos žinios

Išpažintys yra klausomos kiekvieną šeštadienį nuo 4 iki 4:45 val. p.p. Išpažinti galima atlikti lietuvių arba anglų kalbomis.

Šiais jubiliejiniais metais Brooklyn diocезijoje yra aukojamos mišios visuotinio nuodėmių atleidimo intencija. Mūsų parapijos eilė išpuola **antradienį, rugpjūčio 29 d. 7:30 val. vak.** St. Margaret's parapijos bažnyčioje, 66-05 79th Pl., Middle Village, NY. Mišios bus aukojamos anglų ir lietuvių kalba. Visi lietuviai yra kviečiami dalyvauti, sava kalba pasimelsti ir igyti visuotinį nuodėmių atleidimą.

Natalija Kiaušienė - Staknytė mirė š. m. rugpjūčio 4 d. Elizabeth, NJ. Žiūr. mirties pranešimą 7-ame puslapyje.

DR. A. T. GENIUŠAS LANKOSI NEW YORKE

Grįždamas iš Šveicarijos į Vilnių, New Yorque trumpai sustojo profesorius **Algirdas Tomas Geniušas**. Ženevoje jis pasakė kalbą ten dabar vykstančioje Jungtinių Tautų Žmogaus Teisių Komiteto 52-oje sesijoje.

Lietuvos Jungtinių Tautų Asociacijos pirmininkas, A. T. Geniušas dėsto literatūra, ypač Šekspyra, Kauno Vytauto Didžiojo Universitete. Po karo suimtas už po grindinę veiklą, jis ilgai kalėjo Gulage, kur susidraugavo su Antanu Miškiniumi ir į tėvynę parvežė a. a. poeto slapta parašytas "Psalmes".

Penktadienį, rugpjūčio 25 d., 7 val. vak. Geniušas kalbės viešame BATUN'o susirinkime, Estonian House, 243 E. 34 St., NY (BATUN'o telef. 718-367-8802). NY Lietuvių Bendruomenės drauge su BATUN'u organizuojamas susitikimas su prof. Geniušu įvyks sekmadienį, rugpjūčio 27 d., 2 val. popiet Our Lady of Vilnius salėje (32 Dominick St., New York, NY 10013).

Svečias atsakys į klausimus apie ateinančius rinkimus Lietuvoje ir kt. Visi laukiami.

JAV LB Kultūros taryba pagal paruoštas premijų gaires, kurios buvo priimtos ir patvirtintos 1999 m. gegužės 26 d., vėl ruošiasi Premijų šventei. Šiais metais premijų laureatų pagerbimas įvyks lapkričio 11 d. St. Petersburg, FL. Ji organizuoja Floridos LB Apygarda, vadovaujama pirm. Albino Karniaus.

LB Premijų šventėmis laureatai ne tik pagerbiami ir įvertinami, bet jiems ir atsidėkojama už įnašą į išeivijos kultūrinį lobyną. Bus pagerbti: lituanistinė mokykla, mokytojas, spaudos darbuotojas, dailininkas, lietuviška radijo laida ar radijo darbuotojas, muzikas, visuomenininkas ir jaunas dailininkas. Premijoms kandidatų komisijoms siųsti prašome iki rugsėjo 1 dienos.

Visų premijų mecenatas Lietuvių Fondas.

Žurnalisto - spaudos darbuotojo komisijos pirm. Rūta Sakienė, 22 Maygreen Ct., Glendale, CA 91206.

Dailės premijos komisijos pirm. Daiva Karužaitė, 6035 S. Whipple St., Chicago, IL 60629.

Muzikos premijos komisijos pirm. Leonardas Šimutis, PhD, 3551 W. 98th Ave., Evergreen Park, IL 60805.

Radio laidos - radijo darbuotojo komisijos pirm. Julija Dantienė, 232 Cambridge Chase, Exton, PA 19341.

Lituanistinės mokyklos komisijos JAV LB Švietimo Tarybos pirm. Regina Kučienė, 13648 Kickapoo Trail, Lockport, IL 60441.

Jauno dailininko komisijos pirmininkė Dalia Šlenienė, 12421 Archer Ave., Lemont, IL 60434.

Aprėiskimo parapijos metinė gegužinė įvyks sekmadienį, rugsėjo 17 d., 12 val. vidurdienį Kultūros Židinio kieme ir salėse. Veiks maisto bufetas ir bus šalta atgaiva. Gros DJ muzika. Numatytos kelios loterijos, žaidimai vaikams.

NY LAK piknikas, turėjęs įvykti liepos 15 d., dėl lietingo oro buvo atidėtas. Jis įvyks **rugpjūčio 26 d.** ponų Vebeliūnų sodyboje, 304 Bayville Ave, Locust Valley, NY. Bus galima naudotis baseinu, teniso aikšte ir kitais patogumais. Pradžia 1 val. popiet. (sk.)

PUTNAM, CT ŠILUVOS MARIJOS ŠVENTĖ Nekaltai Pradėtosios Marijos šventovėje Putnam, Connecticut, bus sekmadienį, **rugsėjo 10 d.** Praves naujai Lietuvoje išvengtas Kauno arkivyskupijos kunigas Kęstutis Kėvalas, kuris šiuo metu studijuoja Baltimorėje, MD. Dieenos programa: 10 val. r. - registracija, klausomos išpažintys; 11 val. r. - Šv. Mišios ir pamokslas. 12 val. - pietūs; 1:30 val. pp. - konferencija; 2:30 val. pp. - procesija su rožančiaus malda, Palaiminimas Švč. Sakramentu. Šia poga galima pelnyti ypatingus Jubiliejinių metų visuotinius atlaides. Pranešti iki rugsėjo 5 d. telefonu: 860-928-7955. Visi kviečiami!

DARBININKUI PAREMTI AUKOJO

DARBININKO skaitytojai, atsiuntę prenumeratą, prisidėję aukomis laikraščiui stiprinti ir atsiųgtinę už įvairius patarnavimus: (pradžia 30 nr.)

Po 5 dol.: Stefa Savukynas,

"ŽALIŲ KORTELIŲ" LOTERIJA

Svarbus pranešimas tiems, kurie nori legaliai imigruoti į Jungtines Amerikos Valstijas

Pagal 1990 m. priimtą imigracijos dokumentą, JAV-se kasmet išdalinama iki 55,000 žalių kortelių įvairiems pasaulio kraštams. Laimieji, atitinkantys reikalavimus, yra išrenkami kompiuterioje loterijos būdu. Vizos - žalios kortelės yra proporcingai padalinamos visiems šešioms pasaulio žemynams. Daugiau vizų skiriama tiems kraštams, iš kurių mažiau žmonių yra imigravę į Ameriką. Kraštai, iš kurių per paskutinius 5 metus imigravo į Ameriką 50,000 ar daugiau asmenų, negali dalyvauti šioje loterijoje. Nei vienas kraštas negauna daugiau nei 7 procentus kasmet skiriamų vizų. Šiais metais loterijoje DV-2002 negali dalyvauti šie kraštai: Kanada, Kinija, Columbia, Dominikonų Respublika, El Salvador, Haiti, India, Jamaica, Meksika, Pakistanas, Filipinai, Pietų Korėja, Anglija (išskyrus Šiaurinę Airiją) ir Vietnamas.

Prašymai-pareiškimai dalyvauti DV-2002 loterijoje turi būti gauti nuo pirmadienio, spalio 2 d., vidurdienio iki trečiadienio, lapkričio 1 d., vidurdienio. Prašymai, atėję prieš ir po numatytos datos, nebus primami - bus išmetami, nežiūrint pašto antspaudo datos. Taip pat bus atmesti prašymai, siunčiami klaidingu adresu.

Kas gali dalyvauti loterijoje? Loterijoje gali dalyvauti asmenys, kurie yra piliečiai kraštu, turinčių teisę dalyvauti loterijoje, ir taip pat turi atitikti nustatytus mokslo ar pasiruošimo darbui reikalavimus.

Asmuo turi būti baigęs bent gimnaziją, kuri pagal JAV reikalavimus atitinka pradžios ir aukštesniąją mokyklą, t. y. iš viso 12 metų mokslą; arba turėti dvejų metų patirtį amato, paskutinių penkerių metų laikotarpyje, kuriam išmokyti reikia dvejų mokslo (profesinio parengimo) arba darbo patirties metų. Neatitinkantys šių reikalavimų asmenys vizos - žalios kortelės negaus.

Prašytojas bus diskvalifikuotas, jeigu:

- siųs daugiau nei vieną prašymą;
- ne pats pasirašys prašymą savo nuolatinio parašu;
- nepriklijuos nesenos (darytos 6 mėnesių bėgyje) savo fotografijos su antroje pusėje aiškiai užrašyta pavarde.

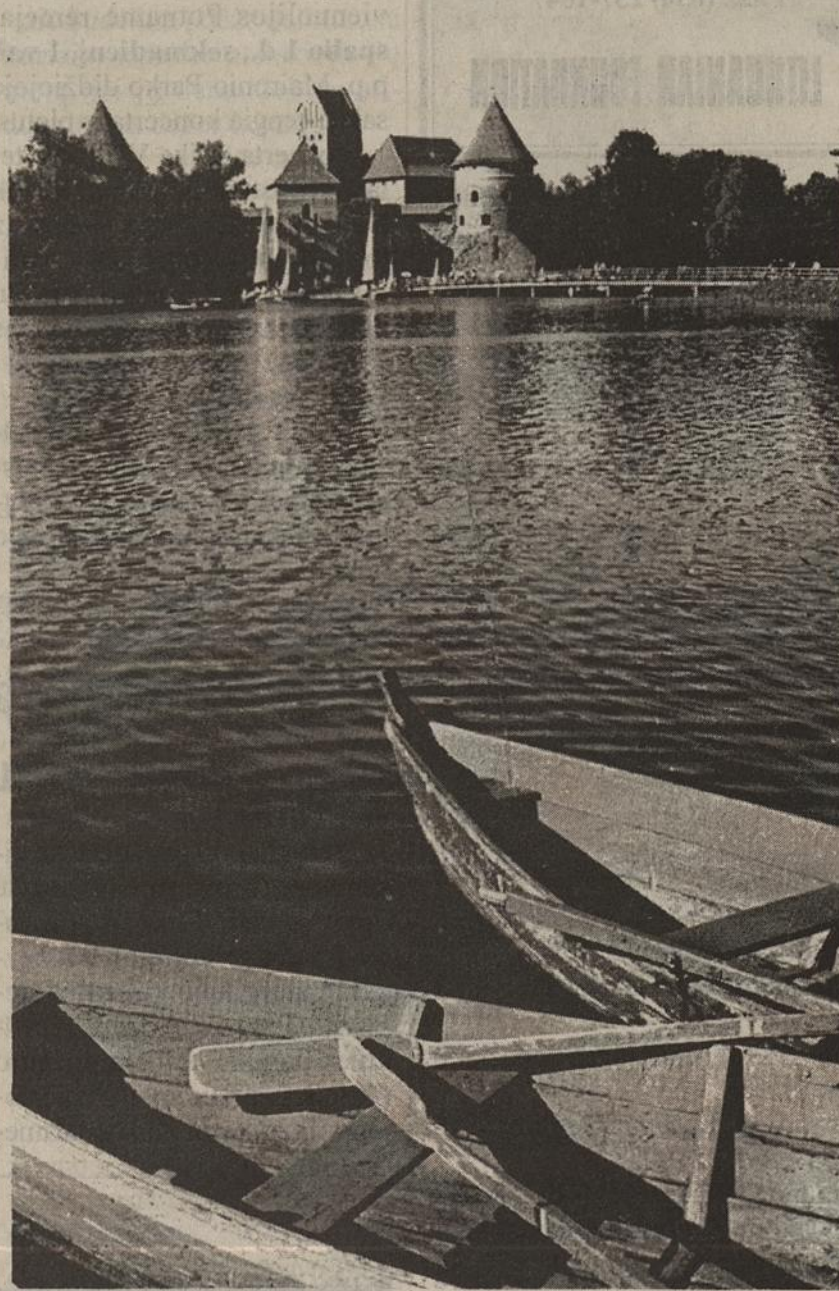
Nėra nustatyto specialaus formato prašymams siųsti. Ant paprasto lapo popieriaus, anglišku šriftu, aiškiai ranka ar mašinėle pateikiamos šios žinios:

1. Pilnas vardas ir pavardė. Pavardę reikia pabraukti.
2. Gimimo data ir vieta. Data surašoma šia tvarka: diena, mėnuo, metai. Vieta: miestas/kaimas, apskritis, šalis.
3. Prašytojo pilietybės kraštas, jeigu jis skiriasi nuo gimimo krašto. Pav., gimęs Rusijoje, Vokietijoje, bet gyvenęs Lietuvoje ir esąs Lietuvos piliečiu, nurodo "Lietuva". Tai turi atitikti ant voko kairėje pusėje užrašomą valstybę, pagal kurią prašote dalyvauti vizos loterijoje. (Mūsų atveju: Lietuva.)

4. Vardai, pavardės, gimimo vietos ir datos sutuoktinio ir vaikų (jei tokių yra). Neužrašius sutuoktinio ir vaikų, galite būti diskvalifikuotas.
5. Pilnas ir tikslus pašto adresas. Šiuo adresu bus siunčiamas pranešimas, jei laimėsite. Galima užrašyti ir telefono numerį, bet nebūtinai.
6. Fotografija. Pridedama fo-

Pomona, NY; J. Petniūnas, Richmond Hill, NY; Aldona Svalbonas, Richmond Hill, NY; P. Kiaunė, Rochester, NY; B. Petras, Rochester, NY; J. Pažemėnas, Queens Village, NY; Dalia Juškaitė, Sea Cliff, NY; E. Senken, Shelter Is. Hts, NY; Regina Bork, Wood-

haven, NY; Vitalija Sližys, Woodhaven, NY; Ona Vasiliauskas, Woodhaven, NY; H. Januškevičius, Yonkers, NY; P. Šilbajoris, Woodbury, NY; Alpha Mikėnas, Omaha, NE; A. Wishner, Lake-wood, OH; B. Balčiūnas, Bridgeville, PA. (bus daugiau)

Trakai vasara

V. Kapočiaus nuotr.

tografija, pageidautina ne senesnė kaip 6 mėnesių, tik prašytojo, bet ne sutuoktinio ar vaikų. Keturkampė, 1,5 colio arba 37 mm dydžio, su prašytojo pavarde, aiškiai užrašyta kitoje pusėje. Fotografija (ne fotokopija) pritvirtinama su permatoma lipnia juoste (scotch tape).

7. Prašymas-forma turi būti asmeniškai prašytojo pasirašytas.

Šis prašymas su informacija įdedamas į voką ir siunčiamas paprastu paštu. Yra leistinos dvi vokų rūšys: dideli ir maži vokai. Voko dydis: ilgis 6 arba 10 colių (inches) t.y. 15 arba 25 cm; plotis 3 1/2 colio arba 4 1/2 colio t.y. 9 arba 11 cm. Siunčiant kairėje pusėje viršuje pirma reikia užrašyti kraštą (mūsų atveju - Lithuania), po to vardą ir pavardę bei pilną adresą. Adresas turi būti tas pats, kuris įrašytas prašyme. Viduryje ant voko užrašyti siuntimo adresą. Šiais metais adresas yra:

DV-2000 PROGRAM
KENTUCKY CONSULAR
CENTER
LEXINGTON, KY 41903
USA

Adresas visiems yra tas pats, tik 6 geografiniai regionai - žemynai rašo skirtingus indeksus (zip codes). Europos kraštai rašo: 41903.

Laimieji bus išrinkti loterijos būdu kompiuteriu iš visų gautų legalių prašymų-formų. Išrinktiesiems bus pranešta paštu 2001 m. gegužės - liepos mėn. Su laimėjimu pranešimo laišku bus atsiųsta visa informacija apie tolesnę žalios kortelės gavimo procedūrą.

Neišlošusiams nebus pranešta. JAV ambasados ir konsulatams įvairiuose kraštuose nebus siunčiami laimėtojų sąrašai.

Sutuoktinis/ė ir nevedę vaikai iki 21 metų, išlošus vienam iš jų žalią kortelę, automatiškai tampa tokios kortelės gavėjais.

DV-2002 vizos bus išduotos tarp 2001 m. spalio 1 d. ir 2002 m. rugsėjo 30 d.

Dalyvaujantys šioje loterijoje turi atitikti visus reikalavimus ir JAV įstatymus, kad išlošę gautų žalią kortelę.

Laimėjusieji ir jų šeimos nariai turės susitvarkyti visus dokumentus ir atvažiuoti į Ameriką iki 2002 metų rugsėjo 30 d.

Dalyvavimas loterijoje nieko nekainuoja. Pasisamdymas įvairių pildytojų ar pan. nesuteiks didesnės galimybės laimėti. Atsargiai su asmenimis, kurie už pinigą žada padėti laimėti, tai netiesa. Vyras ir žmona gali kiekvienas atskirai dalyvauti loterijoje. Nepamirškite, kad kiekvienas turi pats pasirašyti savo formą-prašymą. Loterijoje dalyvaujant šeimai, tik pagrindinio prašytojo nuotrauka pridedama, t.y. to, kuris pasirašo formą.

Nėra nustatytos amžiaus ribos prašymų pildymui, bet atsižvelgiant į mokslo ir darbo patyrimo reikalavimus, prašytojas turi būti bent 18 metų amžiaus.

Žinokite, kad šiai loterijai galioja pabaudos nelegalaus išbuvimio Amerikoje: išbuvus be legalios vizos 180 dienų, išvažiavus iš Amerikos, negalėsite grįžti 3 metus, o išbuvus be legalios vizos virš metų, negalėsite įvažiuoti į Ameriką 10 metų. Visi laimėtojai turi tvarkyti savo dokumentus jiems paskirtose JAV ambasadose ar konsulatuose. Kai kurie laimėtojai, kurie legaliai gyvena Amerikoje, galės tvarkyti dokumentus Amerikoje.

JAV LB Krašto valdybos Socialinių reikalų taryba Parengė Birutė Jasaitienė

Naudotasi medžiaga iš United States Department of State Bureau of Consular Affairs DV-2002 Visa Bulletin.

Šį biuletenį galima rasti internete: <http://travel.state.gov>.

P.S. "Seklyčioje" galima gauti prašymų formas, kurias mes paruošėme pagal reikalavimus. Adresas: 2711 West 71st St., Chicago, IL 60629.

Kiekviena auka yra didelė pagalba DARBININKUI. Laikraščio ateitis, tuo pačiu ir lietuvių išeivijoje priklauso nuo aukotojų dosnumo. Vien iš prenumeratos nebūtų galima išsilaikyti.

Nuoširdžiai dėkojame.
Darbininko administracija

SKELBIMAI

Tik 33 centai už minutę skambinant į Lietuvą; 8,9 cento - JAV. Pigu. Patrauklu. Patikima. Jokių mėnesinių mokesčių. Tarptautinė telefono bendrovė IE COM aptarnauja lietuvius nuo 1983 metų. Teiraukitės lietuviškai 708-386-0556. (sk.)

Moterims siūlomi darbai amerikiečių šeimose. Turi susikalbėti angliškai, mėgti vaikus, žinoti namų ruošos darbus. Patikima agentūra. Tel. (516) 377-1401. (sk)

Lietuviai, lauko priežiūros darbu (landscaping - maintenance) bendrovės savininkas Washington, DC, **ieško dviejų darbininkų**, kurie galėtų atlikti lauko priežiūros darbus. Pradinis mokestis \$6.00 į val. ir viršvalandžiai. Reikalingas darbo leidimas. Suteikiamas pigus butas - 130 dol. mėnesiui. Tel. (202) 244-2373.

Priimčiau vieną ar dvi lietuvautes pasidalinti tvarkingą baldais apstatytą vieno miegamąjo ir didelio salono butą. Astoria, NY, netoli požeminio traukinio stoties. Skambinti (718) 626-7299. Nijolė. (sk.)

Ieškoma auklė. Du vaikai, mokyklinio amžiaus. Montclair, NJ. Turi kalbėti angliškai ir vairuoti mašiną. 3 arba 4 dienas į savaitę. Gali gyventi šeimoje. Prašome skambinti tel.: 973-783-0536.

LIETUVOS STUDENTŲ CENTRAS patikimai ir garantuoti

**** keičia vizas J1, B1 - B2 į F1 arba L1;**

**** padeda gauti Social Security su leidimu dirbti;**

**** ruošia visus pakvietimo dokumentus;**

**** K-1 & K-2 vizos iš Lietuvos.**

Dėl papildomų informacijų teiraukitės telefonu nuo 1 val. p.p. **212-725-8807.** (sk.)

Jauna dirbančiųjų pora ieško buto Brooklyn, Queens ar Long Island rajonuose. Galėtų padėti namo priežiūroje. Skambinti: 718 348-6436. (sk.)

Moteris iš Lietuvos ieško darbo. Gali prižiūrėti ligonį, šeiminkauti. Nori gyventi šeimoje. Skambinti po 6 v.v. (718) 934-4788. Kviesti Rimą. (sk.)

SKAMBINKIT IR TAUPYKIT!

į LIETUVĄ - 28c/min., JAV - 7 c/min. Nėra jokių papildomų mokesčių. Užsakymai priimami lietuviškai nemokamu telefonu.

1-888-606-3427 MAXITEL

Kretingos pranciškonų labdaros valgyklai, kuri buvo aprašyta DARBININKO Nr. 29, aukojo:

Marytė Antanaitis-Shalins, Woodhaven, NY ; 100 dol.

Norintieji prisidėti prie šios valgyklos išlaikymo, prašomi aukas siųsti:

Franciscan Fathers 361 Highland Blvd. Brooklyn, NY 11207

Pažymėkite, kad tai Jūsų auka Kretingos vienuolyno labdaros valgyklai.

"Vilties" siuntinių agentūros atstovas vėl priims siuntinius į Lietuvą šeštadienį, **rugsėjo 30 d. nuo 2 iki 5:30 val. p.p.** "Darbininko" patalpose, 341 Highland Blvd., Brooklyn, NY. New Yorque "Vilties" atstovas yra Algis Jankauskas. Su juo galima susitarti dėl siuntinių paėmimo iš namų skambinant telefonu **718-849-2260.**

Atlantic Express Corp., siuntinių į Lietuvą persiuntimo bendrovė, vėl priims siuntinius šeštadienį, **rugpjūčio 26 d.**, nuo 12 iki 1 val. p.p. Kultūros Židinio kieme. Dėl informacijų skambinkite tel. 1-888-205-8851.